

Η ΧΙΩΝ.

ΠΑΙΔΙΟΝ τι ἔλεγεν εἰς τὴν Χιῶνα:

« Διὰ τί δὲν μένεις εἰς τὰ νεφε-
λώδη βουνά σου;

« Ἡ παρουσία σου μᾶς λυπεῖ, καὶ μᾶς κρύπτει
τὴν θεάν τοῦ πρασίνου χρώματος τῆς χλόης, τὴν
ὑποίαν ἐφείσθη τὸ φθινόπωρον.

« Σὲ εἶδον σκοτίζουσαν τὸν κυανοῦν οὐρανόν·
ὁ δὲ κόσμος ἐξ αἰτίας σου κατέστη ὑπέργηρος
καὶ μὲ κόμην ἐκ τῆς λύπης λευκανθεῖσαν.

« Αἱ πεδιάδες ἀποβαίνουσιν εἰς τὸν ὀρίζοντά
μας μελαγχολικαί, οἱ δὲ κλάδοι τῶν δένδρων
μας θλῶνται ὑπὸ τὸ βάρος σου.

« Οἱ κόρακες σὲ ἀγαποῦν, διότι καθωραΐζεις
τὰ κατάμαυρα αὐτῶν πτερὰ, ὅταν πετώσιν ὑπὸ
τὸν ἐρημικὸν οὐρανόν· ἀλλὰ τὸ μικρὸν πουλίον
σὲ καταρᾶται, ἐπειδὴ κρούνει ἐπὶ τῶν κλάδων,
μὴ γνωρίζον ποῦ νὰ σταθῇ.

« Ὁ ὁδοιπόρος σὲ καταρᾶται, διότι ἐκρυψες
τὴν ὁδόν, ἣν ὀφείλει νὰ βαδίσῃ, καὶ διότι βλέ-
πει λευκὰ φαντάσματα περιτρέχοντα τοὺς ἀγρούς.

« Διὰ τί μᾶς καταδιώκεις καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν
πόλεων, ῥίπτουσα τὸν λευκὸν πέπλον σου καὶ
ἐπ' αὐτῆς τῆς ὀξείας στέγης τῶν οἰκιῶν μας;

« Οἱ μαθηταὶ σὲ συνθλίβουσι μὲ τὰ νεναρκω-
μένα δάκτυλά των εἰς τοὺς ὁρόμους, κατασκευά-
ζοντες διὰ τῶν συντριμμιάτων σου ὄπλα πολέμου.

« Κακεντρεχῆ παιδία σὲ σκληρύνουσι μὲ τὰ
ποδοκτυπήματά των, ὅπως σὲ καταστήσωσι πα-
γίδα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τρέμοντος γέροντος καὶ κλο-
νιζομένης γυναικός.

« Ὁ Θεὸς ὁμως, πρὸς τιμωρίαν σου, θέλει βρέ-
ξει ἐπὶ τέλος ἢ θέλει καταφωτίσει τὸ πᾶν διὰ
τοῦ ἡλίου Του, καὶ τότε ἡ λάμψις σου ἀφανισθή-
σεται ἐν τῷ βορβόρῳ τῶν ῥυάκων.

« Θέλεις παρέλθῃ ταχύτερον τοῦ ἀνθους, κρύ-
πτουσα ὑπὸ τὰ θέλγητρά σου μόνον τὸ ψῦχος
τοῦ θανάτου.

« Ἐγὼ σὲ μισῶ, καθότι ἡ μήτηρ μου δὲν μὲ
ἀφήνει νὰ ἐξέλθω τῆς οἰκίας, σὲ θεωρῶ δὲ ὡς
σάβανον τῆς νεναρκωμένης ὑπὸ τὴν παγετώδη
αὔραν φύσεως. »

.....

« Ἡ δὲ Χιῶν ἀπήντησεν εἰς τὸ παιδίον οὕτως:
« Αἱ ἐλαφραὶ νιφάδες μου περιίπτανται εἰς τὸν
ἄερα ὡς λευκῶν ἀνθέων βροχῆ, ὑπὸ τοῦ χειμῶ-
νος στελλομένη.

« Οἱ ποιηταὶ ἐξεθείασαν τὴν παρθενικὴν λαμ-
πρότητά μου καὶ μὲ παρωμοίασαν μὲ πέπλον με-
μνηστευμένης νεάνιδος, προπαρασκευαζομένης εἰς
τὸν διὰ τὸ προσεγγῆς ἔαρ ὑμέναιον.

« Οἱ γεωργοὶ χαίρετίζουσι χαρμωσύνως τὴν
αἰσίαν ἀφιξίν μου· εὐλογοῦσι τὴν γονιμοποιὸν
τῆς γῆς θερμότητα καὶ τὰ τοῦ θέρους σπαρτὰ, ἕ-
τινα προφυλάττω διὰ τῆς ἀφθονίας μου.

« Τέκνον, ὁ νεανικὸς νοῦς σου ἐπιζητεῖ μόνον
τὴν διασκέδασιν, καὶ τὰ μόλις ἀνοιχθέντα ὀμμά-

τιά σου δὲν βλέπουν τὴν ὠφέλειαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων.

« Ἐρχομαι, διότι ὁ Θεὸς μὲ στέλλει· ἡ δὲ μήτηρ σου θὰ σοὶ εἶπε βέβαια, ὅτι πᾶν ὅ,τι Ἐκεῖνος ἐδημιούργησεν εἶνε καλόν.

« Εἶμαι ὁ ἐξαίσιος στολισμὸς τοῦ χειμῶνος, καὶ ἡ ἀγαθοεργὸς φύλαξ τῶν ὑποσχέσεων τοῦ ἔαρος.

« Χωρὶς ἐμοῦ ὁ πρόωρος παγετὸς ἤθελε φωνεύσει τὸν καρπὸν τὸν κατὰ Ἰούδιον φυόμενον, καὶ παγώσει τὸν γυμὸν τῶν κλάδων, τῶν μελώντων νὰ βλαστήσωσι φύλλα.

« Μὴ μὲ καταρᾶσαι, διότι ἄφρονές τινες νεανίσκοι μὲ προορίζουσιν εἰς πόλεμον. — Μακάρια τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, ἅτινα ἤθελον μάχεσθαι μὲ γυνίνας σφαίρας, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἔγθρα ἤθελε διαλυθῆ ἴσον ταχέως ὅσον καὶ τὰ ὄπλα αὐτῶν.

Μὴ μὲ καταρᾶσαι, ἐὰν κακεντραχῆ τινα παιδία ἐπιβουλεύονται δι' ἐμοῦ τοὺς ἀδυνάτους, καθότι, ἐπειδὴ πᾶν πταῖσμα συνεπάγεται καὶ τὴν τιμωρίαν του, θὰ καταλυθῶ ποτὲ τὰς καρδίας των, ὅταν ὀλισθήσωσι καὶ πέσωσιν αἱ μητέρες αὐτῶν.

« Τέκνον, τὸ καλοκαίριον θὰ ἐγίνετο ἤττον λαμπρόν, ἐὰν ὁ χειμὼν ἐγίνετο ἤττον ὀχληρόν. Ὅταν δὲ μόλις ἀνοίγουν τὰ ἄνθη καὶ βλέπετε αὐτὰ ὑπομειδιῶντα πρὸς ὑμᾶς, τίς ἐνθυμεῖται τὴν ἐφ' ἡμέρον βασιλείαν μου;

N. I. II.

ΤΟ ΦΡΙΚΤΟΝ ΜΑΘΗΜΑ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

« Ἄ! ἄρα γε τῆς Νυσσίας ἡ ἀληθὴς προαίρεσις ποία ἦτο; Εἶχε τῶντι παρατηρήσει τὸν Γύγην, ὅτε ἀμφότεροι συνηντήθησαν πλησίον τῶν Βάκτρων, καὶ φυλάξει τοῦ νέου λοχάγου ἀνάμνησιν τινα εἰς γωνίαν ἀποκεχωρισμένην τῆς ψυχῆς, ὅπου αἱ τιμιώτεραι γυναῖκες πάντοτε φυλάττουσι τι κεκρυμμένον; Ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐκδικήσεως τῆς τιμῆς αὐτῆς ἐκεντᾶτο ἄρα γε ἀπὸ ἄλλην τινα ἐπιθυμίαν μυστικὴν, καί, ἂν ὁ Γύγης δὲν ἦτο ὁ ὠραιότερος νέος τῆς Ἀσίας, ἤθελέ ποτε ἐπιμείνει νὰ δείξῃ τὸσον ζῆλον διὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ Κανδαύλου, διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον ὅτι οὗτος ἐβεβήλωσε τὸ ἱερόν τοῦ γάμου; Τοῦτο εἶνε ζήτημα δυσδιάλυτον, μάλιστα μετὰ παρέλευσιν χρόνων τρισχιλίων, καὶ μ' ὅλον ὅτι ἐσυμβουλεύθημεν τὸν Ἡρόδοτον, τὸν Ἡφαιστίωνα,

τὸν Πλάτωνα, τὸν Δοσίθεον, Ἀρχίλοχον τὸν Πάριον, Ἡσύχιον τὸν Μιλήσιον, Πτολεμαῖον, Εὐφρόνην, καὶ πάντας ὅσους πολλὰ ἢ ὀλίγα εἶπον περὶ Νυσσίας, Κανδαύλου καὶ Γύγου, δὲν ἠδυνήθημεν ὅμως νὰ συμπεράνωμεν συμπέρασμα βέβαιον! Μετὰ τὸσους ἀγῶνας, ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν βασιλείων κατεστραμμένων, ὑπὸ τὴν τέρραν τῶν ἔθνων ἠφρανισμένων, νὰ ἀνιχνεύσῃ τις πρᾶγμα οὕτως ἀμφίβολον εἶνε ἔργον δυσκατόρθωτον, ἂν ὄχι ἀδύνατον.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι τῆς Νυσσίας ἡ ἀπόφασις ἦτο ἀμετάτρεπτος· ἡ δολοφονία ἐκείνη εἰς αὐτὴν ἐφαίνετο ἐκπλήρωσις χρέους ἱεροῦ. Τὰ βάρβαρα ἔθνη ἐπιβάλλουσι θάνατον βέβαιον εἰς τὸν καταλαθόντα γυναῖκα γυμνήν· ἡ βασίλισσα λοιπὸν ἔπραττε κατὰ τὸν καθιερωμένον τοῦτον νόμον· ἐπειδὴ ἡ ὕβρις ἐγένετο ἐν τῷ κρυπτῷ, ἐμελλε καὶ ἡ ἐκδίκησις νὰ ἐπιβληθῆ ὅσον τὸ δυνατὸν κρυφίως. «Ὁ κατ' ἐντολήν συνεργὸς τοῦ ἐγκλήματος, ἐγίνετο δῆμιος τοῦ ἐντολέως, καὶ ἡ τιμωρία ἐπήγαγεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ χεὶρ ἐμελλε νὰ τιμωρήσῃ τὴν κεφαλὴν.

Τὰ μελανοθαρή ἀνδράποδα κατέκλεισαν τὸν Γύγην εἰς σκοτεινὴν γωνίαν τοῦ παλατίου, ὅθεν ἦτο ἀδύνατον νὰ φύγῃ ἢ νὰ ἀκουσθῆ κραυγᾶζων. Ἐκεῖ διέτριψε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας, σκληρῶς κατατρυχόμενος, κατηγορῶν τὰς ὥρας διὰ τὴν βραδύτητα καὶ διὰ τὴν ταχύτητα τῶν ἐπίσης· τὸ ἐγκλημα, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ, μ' ὅλον ὅτι αὐτὸς τρόπον τινα ἐγίνετο ἀπλοῦν ὄργανον ὑποχωρῶν εἰς ἀνάγκην ἀναπόφευκτον, κατεσκότιζε καὶ συνετάραττε τὸν νοῦν του. Ἄν ἐκ περιστάσεως ἀπροόπτου τὸ ξίφος τοῦ ἀπετύγγανεν; ἂν ὁ λαὸς τῶν Σάρδεων ἐπανίστατο θέλων νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως του; Τοιαῦτα διελογίζετο ὁ Γύγης φρονίμως, εἰ καὶ ἀνωφελῶς, προσμένων τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐμελλον νὰ τὸν σύρῃσιν ἐκ τῆς φυλακῆς του καὶ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸν τόπον, ὅθεν δὲν ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ, εἰμὴ δολοφονήσας τὸν αὐθέντην του.

Τέλος πάντων ἡ πλουμιστὴ νύξ ἀνέπτυξε τὸν ἀστεροειδῆ πέπλον τῆς ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ σκότος περιεκάλυψε τὴν πόλιν καὶ τὸ παλάτιον. Βῆμα σιγαλὸν ἠκούσθη· γυνὴ κεκαλυμμένη εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἔλαβε τὸν Γύγην ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τὸν ὠδήγησε διὰ τῶν σκοτεινῶν διόδων καὶ τῶν λαθουρινθωδῶν στοῶν τοῦ βασιλικῆ παλατίου μὲ τὸσσην ἀσφάλειαν, ὡς ἂν προσηγομένου δούλου λαμπαδηφόρου.

Ἡ χεὶρ, ἡ κρατοῦσα τὴν τοῦ Γύγου, ἦτο ψυχρά, ἀπαλὴ καὶ μικρά· πλὴν οἱ λεπτοὶ ἐκείνοι δάκτυλοι τὸν συνέσφιγγον φοβερά, ὡς δάκτυλοι

εἰδῶλου γαλκοτύπου, διὰ θαύματος ἐμφυχωμένοι. Θέλησις ἀκαμπτος καὶ ἀδυσώπητος ὑπεστήριξε τὴν πίεσιν ἐκείνην, τὴν ἀδιάκοπον καὶ ὁμοίαν σιδηρᾶς λαβίδος, τῆς ὁποίας οὐδεὶς διαταγμὸς τῆς κεφαλῆς ἢ τῆς καρδίας μεταβάλλει τὴν θλιπτικὴν δύναμιν. Ὁ Γύγης, νικημένος, καταβεβλημένος, ἠφρανισμένος, ὑπεχώρει εἰς τὴν δεινὴν ταύτην ἔλξιν, ὡσεὶ ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸν συρόμενος βραχίονα τοῦ πεπρωμένου.

Ἄλλ' οἶμοι! ποτὲ δὲν ἤθελον ἐπιθυμῆσαι νὰ λάβῃ κατὰ πρῶτον τὴν ὠραίαν ἐκείνην βασιλικὴν χεῖρα, ἣτις τῷ προσέφερε τὸ ξίφος καὶ τὸν ὠδήγει εἰς τὸν φόνον· διότι αὐτὴ ἡ Νυσσία ἦτο ἡ ἐλθούσα νὰ παραλάβῃ τὸν Γύγην, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐνέδρας.

Λόγον δὲν ἀντήλλαξαν τὰ ἀπαίσια πρόσωπα, πορευόμενα ἐκ τῆς φυλακῆς εἰς τὸν γαμικὸν θάλαμον.

Ἡ βασίλισσα ἔλυσε τοὺς ἱμάντας, ἀνεσήκωσε τὸν μοσχλὸν τῆς θύρας καὶ ἐποθεύετο τὸν Γύγην ὀπισθεν τοῦ ἐνὸς φύλλου, καθὼς ὁ Κανδαύλης τὴν προτεραίαν. Ἡ δὲ ἐπανάληψις αὐτῆ τῶν αὐτῶν πράξεων, μὲ σκοπὸν τὸσον διάφορον γινομένη, ἐλάμβανε χαρακτῆρα λυπηρὸν καὶ ἀπαίσιον. Ἡ ἐκδίκησις ἤδη ἐπάτει τὰ ἔγθρα τῆς ὕβρεως, ἡ τιμωρία καὶ τὸ ἐγκλημα διήρχοντο τὴν αὐτὴν ὁδόν. Χθὲς ἦτο ἡ σειρά τοῦ Κανδαύλου, σήμερον ἡ τῆς Νυσσίας, καὶ ὁ Γύγης, ὁ συνεργὸς οὗτος τῆς ὕβρεως, ἐγίνετο ταυτοχρόνως συνεργὸς καὶ τῆς τιμωρίας· εἶχε χρησιμεύσει εἰς τὸν βασιλέα διὰ νὰ ἀτιμάσῃ τὴν βασίλισσαν, ἤδη θὰ ἐχρησίμευεν εἰς τὴν βασίλισσαν διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα, ἐνοχοποιούμενος ἐξίσου καὶ ἀπὸ τὴν κακίαν τούτου καὶ ἀπὸ τὴν ἀρετὴν ἐκείνης.

Τοῦ Μεγαβάλου ἡ θυγάτηρ ἐφαίνετο αἰσθανομένη χαρὰν ἀγρίαν, εὐχαρίστησιν θηριώδη, διότι μετεχειρίζετο τὰ αὐτὰ μέσα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ διότι ἔστρεφε πρὸς ὄφελος τοῦ φόνου τὰ προφυλακτικὰ μέτρα τῆς ἀσέμου ὀρέξεως ἐκείνου!

« Πάλιν τὴν ἐσπέραν ταύτην θέλεις μὲ ἴδει ἀποβάλλουσαν τὰ φορέματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα παντάπασιν δὲν ἀρέσκουσιν εἰς τὸν Κανδαύλην· τὸ θέαμα τοῦτο θέλει σὲ βαρύνει, εἶπεν ἡ βασίλισσα μὲ τόνον πικρᾶς εἰρωνείας, ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας ἰσταμένη· ἐπὶ τέλους θέλεις ἀηδιάσει βλέπων με. »

Καὶ γέλως σαρόωνιος προσπεποιημένος συνέστειλε μίαν στιγμὴν τὰ ὠχρὰ χεῖλη τῆς· ἔπειτα, σοβαρὰ πάλιν καὶ ἀπαθῆς, ἐπανέλαβε:

« Μὴ φαντασθῆς νὰ φύγῃς καὶ πάλιν ὡς καὶ πρὶν· ἡξεύρεις ὅτι ἔχω τὴν θρασιν ὀξεῖαν. Πα-

ραμικρὸν ἂν κινηθῆς, ἐξυπνίζω τὸν Κανδαύλην, καὶ περιττὸν νὰ σοὶ εἶπω ὅτι δυσκόλως ἠδύναστο νὰ ἐξηγήσῃς τί ζητεῖς ἐντὸς τοῦ βασιλικῆ θάλαμου, ὀπισθεν τῆς θύρας, μὲ τὸ ξίφος ἀνά χεῖρας. Ἄλλως τε, οἱ Βακτριανοὶ μου δοῦλοι, τὰ βωθὰ ἀνδράποδα, τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου σὲ κατέκλεισαν, φυλάττουσι τὰς διόδους τοῦ παλατίου μὲ διαταγὴν νὰ σὲ φονεύσωσιν ἂν ἐξέλθῃς. Μάταιαι λοιπὸν τύψεις συνειδότος ἄς μὴ σὲ ταράξωσι καὶ φοβίσωσι· στογᾶσου ὅτι θέλω σὲ καταστήσει βασιλέα τῶν Σάρδεων, καὶ ὅτι... θέλω σὲ ἀγαπήσει ἂν μὲ ἐκδικήσῃς. Τὸ αἷμα τοῦ Κανδαύλου γίνεταί ἡ πορφύρα σου, καὶ ὁ θάνατός του σοὶ ἀνοίγει θέτιν ἐντὸς τῆς κλίνης ταύτης. »

Ἦλθον οἱ δοῦλοι, κατὰ τὴν συνθήειάν των νὰ ἀναρτίπσωσι τὸ πῦρ τῶν τριπόδων, νὰ ἀναπληρώσωσι τὸ ἔλαιον τῶν λυχνιῶν, καὶ νὰ ἀπλώσωσιν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς κλίνης τάπητας καὶ θυρῆρας, ἡ δὲ Νυσσία ἐσπευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάλαμον, ἅμα ἤκουσε τὰ βήματα των μακρόθεν ἀντηχοῦντα.

Μετ' ὀλίγον ἦλθεν ὁ Κανδαύλης περιχαρῆς. Εἰχεν ἀγοράσει τὴν κλίνην τοῦ Ἰκαλλίου, καὶ ἐσκόπευε νὰ ἀντικαταστήσῃ δι' αὐτῆς τὴν ἰδιὴν του, ἣτις, κατεσκευασμένη οὔσα κατὰ τὸν ἀνατολικὸν τρόπον, ποτὲ δὲν τὸν ἤρεσκεν· ἐφάνη δὲ εὐχαριστημένος, διότι εὗρισκε τὴν Νυσσίαν ἐντὸς τοῦ νυμφικῆ θάλαμου.

« Τὰ κεντήματα, εἶπε, τὰ κλώσματα καὶ τὰ βραψίματα δὲν σὲ τέρπουσι πλέον, φαίνεται, σήμερον ὡς ἄλλοτε. Καὶ τῶντι εἶνε ἔργον μονότονον τὸ νὰ σύρῃ τις αἰωνίως μίαν κλωστήν μετὰ τῶν ἄλλων κλωστῶν, καὶ θαυμάζω πῶς συνήθως εὐαρεστεῖσαι εἰς τὰ τοιαῦτα. Τῇ ἀληθείᾳ, ἐφοβούμην μήπως καμμίαν ἡμέραν ἡ Ἀθηνᾶ, βλέπουσά σε τὸσον ἐπιτηδείαν, ὀργισθῆ καὶ βίψῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς σου τὴν κερκίδα τῆς, ὡς ἐπραξέ ποτε κατὰ τῆς πτωγῆς Ἀράχνης.

— Ἀπέκαμα, αὐθέντα, τὴν ἐσπέραν ταύτην, καὶ κατέβην ἐκ τοῦ ὑπερφύου ταχύτερον τοῦ συνήθους. Ἐπιθυμεῖς πρὶν κοιμηθῆς νὰ πῆς ὀλίγον Σάμιον οἶνον μαῦρον, συγκεκρασμένον μὲ μέλι Ἰμῆττειον; »

Καὶ ἔγχευεν ἐκ λαγῆνου χρυσῆς εἰς ποτήριον ὡσαύτως χρυσοῦν τὸ μελανωπὸν πόμα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀναμίξει σταλαγμούς τινας νερκωτικῆς νηπευθοῦς.

« Ὁ Κανδαύλης, λαβὼν τὸ ποτήριον ἐκ τῶν δύο ὠτίων, ἔπιε τὸν οἶνον μέχρι τῆς τελευταίας βραβίδος· ἀλλ' ὁ νέος Ἡρακλείδης ἦτο φύσει βρωμαλέος, καὶ ἐναγκωνισθεὶς εἰς τὰ προσκεφάλαια τῆς κλίνης του ἐθεώρει τὴν Νυσσίαν ἐκδυομένην, μη-

δεξιάν πάσων ταχείαν επενέργειαν τοῦ ὕπνου.

Ὡς καὶ τὴν προτεραίαν, ἡ Νυσσία ἔλυσε τὴν κόμην της, καὶ οἱ ξανθοὶ της βόστρυχοι ἀφθόνως ἐγύθησαν εἰς τὰς πλάτας της· ὁ δὲ Γύγης, ἐκ τῆς κρύπτῃς του, ὑπέλαβε τὰς τρίχας ἐκείνας ἐρυθράς, μὲ στίγματα πυρρός καὶ αἵματος ἐστιγματισμένας καὶ ἐν εἴδει ὄφρων συνεστραμμένας, ὡς κόμην φοδερῶν Γοργόνων καὶ Μεδουσῶν.

Ἡ ἀπλή καὶ χαριστάτη πρόξις, ὡς ἐκ τῶν ἀνοσιουργημάτων τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ τελεσθῶσιν, ἐλάμβανε χαρακτῆρα τρομερὸν καὶ ἀπαίσιον, ὅστις ἐνέπνεε φρίκην εἰς τὸν κεκρυμμένον φονέα.

Ἡ Νυσσία ὑπέβαλεν ἐπομένως τὰ ψέλλιά της, ἀλλ' αἱ χεῖρές της, ἐντεινόμεναι διὰ νευρικῶν σπασμῶν, κακῶς ὑπῆρέτου τὴν σπουδὴν της. Διέρρηξε τὸν δεξιὸν ψελλίου, συμπεπλεγμένου ἐκ κόκκων ἡλέκτρου κεχρυσωμένων, οἱ ὅποιοι, καταπεσόντες εἰς τὸ σανίδωμα μετὰ κρότου, ἐξύπνισαν τὸν Κανθαύλην, μόλις κλείοντα τὰ βλέφαρα. Ἐκαστος τῶν κόκκων τούτων διεπέρασε τὴν ψυχὴν τοῦ Γύγου, ὡς σταλαγμὸς μολύβδου διαλελυμένου πίπτων εἰς τὸ ὕδωρ.

Ἄκου ἔλυσε τὰ ὑποδήματά της, ἡ βασίλισσα ἐρρίψε τὸν πρῶτόν της χιτῶνα ἐπὶ τοῦ ἐρείσματός της ἐλεφαντίνης ἑδρας· τὸ δὲ ὕφασμα, οὕτω πως ἐξηπλωμένον, ἐφάνη εἰς τὸν Γύγην πέπλος νεκρικός, εἰς ὃν περικαλύπτουσι τοὺς νεκρούς διὰ νὰ τοὺς φέρωσιν εἰς τὴν πυράν. Τὰ πάντα ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐκείνου, τὸν ὅποιον ἀρ' ἐσπέρας ἐνόμιζε τὸσον χαριέντα καὶ λαμπρὸν, ἐθεώρει ἤδη ἀμαυρὰ, σκοτεινὰ καὶ ἀπαίσια. Τὰ μελανόλιθα ἀγάλματα συνέστρεφον τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἐμειδίων ἀπαίσιον καὶ καταχθόνιον μειδίαμα. Ἡ λυχνία ἔτρεμε, καὶ ἡ λάμψις αὐτῆς ἔληγεν εἰς ἀκτῖνας ἐρυθράς καὶ αἱματηράς, ὡς εἰς κόμην πυρόεντος κομήτου. Εἰς τὰς κακῶς φωτιζομένας γωνίας συνεκρούοντο φύρδην σχήματα τερατώδη Μορμόνων καὶ Ἑρυννίων. Αἱ εἰς τοὺς πασσάλους περικρεμάμεναι γλαυῦδες ἐλάμβανον ἐπὶ τοῦ τοίχου ζωὴν πλαστὴν καὶ σχήματα ἀνθρώπων. Ὅτε δὲ ἡ Νυσσία, ἀποβαλοῦσα τὸ τελευταῖόν της κάλυμμα, προσέβη πρὸς τὴν κλίνην γυμνὴ καὶ λευκὴ ὡς φάσμα, ἐνόμισεν ὅτι ὀθάνατος διέρρηξε τὰ ἀσάμαντινα δεσμὰ, μὲ τὰ ὅποια ὁ Ἡρακλῆς τὸν εἶχε ποτὲ δέσει πρὸς τὴν πύλιν τοῦ ἄδου, ἐλευθερώσας τὴν Ἀλκιστιν, (*) καὶ ἤρχετο νὰ ἀρπάσῃ τὸν Κανθαύλην.

(*) Ἀλκιστις, θυγάτηρ τοῦ Πείρου, (Βασιλείως τῆς Ἰωλκοῦ καὶ θείου τοῦ Ἰάσονος) καὶ τῆς Ἀναξίβιας. Εἶχε σύζυγον τὸν Ἄδμητον, βασιλεῖα τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ αὐτοῦ νοσηύσης· ἀλλ' ἀνέστη πάλιν, συνεργεῖα τοῦ Ἡρακλέους καὶ συμπαιδεία τῆς Περσφόρης. Σ. Ε.

Ὁ βασιλεὺς, ὑποκύψας εἰς τὴν ναρκωτικὴν δύναμιν τοῦ νηπενθῦς, εἶχεν ἀποκοιμηθῆ. Ἡ Νυσσία διὰ νεύματος προσκαλεῖ τὸν Γύγην νὰ ἐξέλθῃ τῆς κρύπτῃς του, καὶ θέτουσα τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ κοιμωμένου, ρίπτει πρὸς τὸν συνεργόν της βλέμμα τόσον ὑγρὸν, τόσον στιλπνόν, τόσον ἡδῦν, τόσον ἐλκυστικόν, ὥστε ὁ Γύγης, παρὰφορὸς, μαινόμενος, ὀρμήσας ἐκ τῆς κρύπτῃς του ὡς τίγρις παραφυλάττων ἐπὶ βράχου ὑψηλοῦ, καὶ διὰ μιᾶς πηδήσας εἰς τὴν κλίνην, ἐμπήγει μὲχρι τῆς λαβῆς τὸ βακτριανόν του ξίφος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἡρακλείδου.

Καὶ τῆς Νυσσίας ἡ τιμὴ ἐξεδικήθη, καὶ τοῦ Γύγου τὸ ὄνειρον ἐξετελέσθη!

Οὕτω δὲ, καταλυθείσης τῆς δυναστείας τῶν Ἡρακλειδῶν μετὰ πεντακοσίων ἐτῶν ἀρχῆν, ἤρξατο ἡ τῶν Μερμανδῶν διὰ τοῦ Γύγου, υἱοῦ τοῦ Δασκύλου. — Οἱ Σαρδιανοὶ, ἀγανακτοῦντες διὰ τὸν θάνατον τοῦ Κανθαύλου, ὤρμησαν εἰς ἐπανάστασιν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἐξεφράσθη ὑπὲρ τοῦ Γύγου, ὁ ὅποιος εἶχε πέμψει δῶρα πρὸς τὸν θεὸν πολλὰ σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ ἐξ κρατῆρας χρυσοῦς, βάρους τριάκοντα ταλάντων, ὁ νέος βασιλεὺς διατηρήθη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Λυδίας, τὸν ὅποιον κατέσχεν ἐπὶ ἑτῆ πολλὰ, ἐξῆσεν εὐτυχῆς, καὶ ποτὲ δὲν ἐδειξε τὴν γυναικὰ του εἰς κανένα, ἐνθυμούμενος τὸ πάθημα τοῦ Κανθαύλου, καὶ ἔχων ὡς ἀρχὴν τὸ ἀμαχιτῶνι ἐκδομένῳ, συνεχδύεται τὴν αἰδῶ γυνή. »

ΕΥΓΕΝΙΑ Ν. . . .

Ο ΦΙΑΓΗΝΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΠΡΟ ὀλίγων ἐτῶν ἔζη εἰς τὴν Ἑλβετίαν μοναχὸς τις, ὅστις ἦτο κατακυριευμένος ὑπὸ ἀκαθέκτου πρὸς τὸν ὕπνον κλίσεως. Ὅσον καιρὸν ἐπεθύμει νὰ ἐξεγερθῆ εἰς τὰς ἑνδεκα πρὸ τοῦ μεσονυκτίου διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τὸν ὄρθρον, δὲν ἠδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὸ κατορθώσῃ. Πλὴν ἡ φύσις, ἣτις τὸν εἶχεν ἀδικήσει διὰ τὸ σαύτης δόσεως φιλυπνίας, τὸν εἶχε κάμει πρὸς ἀποζημιώσιν ἀριστον μηχανικόν. Ἄνευ σπουδῆς, ἄνευ οὐδεμιᾶς μαθηματικῆς γνώσεως, ἀλλὰ δι' ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ ἐργασίας ἐνδελεχοῦς, κατορθώσε νὰ κατασκευάσῃ ἐντελὲς ὠρολόγιον. Ἐθεσε κατ' ἀρχὰς ἀντὶ ἐξυπνητηρίου τραγῶν τι

κωδωνόκροτον, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο ὑπῆρξεν ἀνεπαρκές, ἐπρόσθεσεν εἰς τὰς γωνίας καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ μικροῦ κωδωνοκράνου, τοῦ ἐπιστέφαντος τὴν πλάκα τοῦ ὠρολογίου, ἓνα κόσσυφον, ἀλέκτορα καὶ τύμπανον, τὰ ὅποια ὄλα κατὰ τὴν εἰρημμένην ὥραν ἔκαμνον μέγαν θόρυβον. Ἐπὶ τινὰς νύκτας τὸ πρᾶγμα ἔβαινε καλῶς· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός, ὅταν ὁ ὠροδείκτης ἐδείκνυε τὰς ἑνδεκα, μ' ὄλα τὰ ἐπανειλημμένα κρούσματα τοῦ κωδωνοκρότου, μ' ὄλα τὰ πιπινίσματα τοῦ κόσσύφου, τὰ κώσματα τοῦ πετεινοῦ καὶ τὸν βόμβον τοῦ τυμπάνου, ὁ μοναχὸς ἐρόγχαζεν ἀμέριμος καὶ ἀναισθητῶν.

Ἦς ἄλλος ἤθελεν ἀποθαφρῶνθῃ· ἀλλ' ὁ μοναχὸς, πεπειθῶς εἰς τὸ πνεῦμά του, κατεσκεύασε τεχνητὸν ὄφιν, ὅστις, εὐρισκόμενος ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του, ἤρχετο πάντοτε κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν καὶ ἐσύριζεν εἰς τὸ οὖς του τὰς λέξεις ταύτας: « Εἶνε καιρὸς, ἐγέρθητι! » Ὁ ὄφιν ὑπῆρξεν ἐπιτυχέστερος καὶ ἀπὸ τὸν κόσσυφον καὶ ἀπὸ τὸν ἀλέκτορα καὶ ἀπὸ τὸ τύμπανον καὶ ἀπὸ τὸ κωδωνόκροτον, τὰ ὅποια ὄλα, συνενόμενα μὲ τὴν φωνὴν του, ἀπετέλουν ἰσχυρότατον παταγον.

Ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἡ μηχανὴ κατώρθωσε νὰ ἐξεγείρῃ τὸν μοναχὸν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν. Ἀλλὰ, φεῦ! ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς του ἀπεκάλυψε λυπηρόν τι πρᾶγμα· ἐνόμιζεν ἐαυτὸν πρότερον φίλυπνον μόνον, πλὴν μὲ λύπην του παρετήρησεν ἡδὴ ὅτι ἦτο προσέτι καὶ ὀκνηρός. Καίτοι ἐξύπνα, ἐδίσταζεν ὅμως νὰ ἀφήσῃ τὴν σκληρὰν του κλίνην· ἐχρονοτριβεὶ λεπτάτινα διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ εὐρεθῆ εἰς τὴν κλίνην, καὶ κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, παρεδίδοτο χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως. Τοῦτο ἔχρηζε θεραπείας. Ὁ Μοναχὸς εὕρισκε νενικημένην τὴν μηχανικὴν ἐπιτηδειότητά ὑπὸ τῆς ὀκνηρίας του· τὸ πνεῦμα τοῦ σκότους ἐφαίνετο ὅτι ἐμυκτήριζεν αὐτόν, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸ νικήσῃ μὲ πᾶσαν θυσίαν.

Παρευθὺς θέτει σανίδα τινὰ βαρεῖαν ὑπεράνω τῆς κλίνης του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πίπτῃ ἐπάνω εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὀκνηροῦ δέκα δευτερόλεπτα μετὰ τὴν εἰρηρικήν ὑπόμνησιν τοῦ ὄφρου· ὥστε πολλάκις ὁ δυστυχῆς μοναχὸς ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν χωλὸς καὶ πληγωμένος. Ἀλλὰ εἴτε ὁ ὄφιν ἔχασε τὴν φωνὴν του, εἴτε διότι ὀλιγώτερον βαρεῖα ἔγεινε μὲ τὸν καιρὸν ἢ σάνις, εἴτε διότι αἱ κνήμαι τοῦ μοναχοῦ ἀπεσκληρύνθησαν ἢ κατέφραγεν εἰς τὴν κακὴν συνήθειαν τοῦ νὰ τὰς ἀποσύρῃ πρὸ τῆς πτώσεως τῆς μηχανῆς, δὲν ἐπῆρχετο ἡ προσδοκωμένη θεραπεία εἰς τὴν

ὀκνηρίαν του, καὶ ἐπὶ τέλους δὲν ἐβράδυνε νὰ καταλάβῃ ὅτι νέα ἐφεύρεσις ἦτο ἀναγκαία. Ὁθεν καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἔδενε πρὶν ἀποκοιμηθῆ τριγυνοῦντι εἰς τοὺς βραχίονας, τὸ ὅποιον, ἀνευ κρότου καὶ δι' ἐπιτυχῶς μηχανισμοῦ ἐκτεινόμενον, τὸν ἐρρίπτειν ὑπὸ τὴν κλίνην καὶ τὸν ἐξυπνίζεν ἐκόντα ἀέκοντα.

Ἐίχε τέλος πάντων κατορθώσει τὸ ποθούμενον. Κύριος δὲ οἶδεν ὅποια ἄλλα νέα σχέδια ὑπνοφθόρα ἀνεκύκλει εἰσέτι εἰς τὸν νοῦν του, ὅταν μίαν ἡμέραν ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἀποκοιμώμενον διὰ παντός. Ἄν ἀποκοιμηθῆ καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν! Ὡ! ποτὲ ὡς ἑνθερμος χριστιανὸς δὲν ἤθελε νὰ φαντασθῆ τοῦτο, καίπερ ἔχων μικρόν τι ἀμαρτήματα, τὴν ὀκνηρίαν. Διὸ καὶ πλήρης πεπειθίσεως εἰς τὸν συγχωροῦντα τὰ ἀνθρώπινα ἀμαρτήματα, ἐκραξεν ἀποθνήσκων: « Τώρα ἐξεγείρομαι τέλος πάντων! » Καὶ μὲ τὰς λέξεις ταύτας ἀρῆκε τὴν ὑστάτην πνοήν του.

Κ. Γ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ.

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ.

(Πρωτότυπον).

Ὁ ΤΑΝ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος, Πυθαγορικός φιλόσοφος, ἐφαρμόσας τὴν γεωμετρίαν εἰς τὴν μηχανικὴν, κατεσκεύασε περιστεράν τινα πετωμένην ἀρ' ἑαυτῆς, ὁ Πλάτων ἀγανακτήσας ἐγράψε πρὸς αὐτὸν λέγων, ὅτι καταφρονεῖ τὴν Γεωμετρίαν καταβιβάζων αὐτὴν εἰς τὰ αἰσθητὰ καὶ σωματικά ἀπὸ τὰ νοητὰ καὶ ἀσώματα, τὸ ὅποιον τὴν ἀπεκαθίστα βάνουσον. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Πλάτωνος ἐπεκράτει καὶ πρὸ αὐτοῦ μεταξὺ ὄλων ἐν γένει τῶν φιλοσόφων· ἀλλ' ὅταν ὁ πρύτανις οὗτος τῶν φιλοσόφων τοσοῦτον ἐπισήμως ἐξηγήθη περὶ τούτου, ὄλοι συνεμορφώθησαν μὲ τὴν γνώμην του, καὶ ἡ μηχανικὴ, ἐγκαταλειφθεῖσα ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους καὶ χωρισθεῖσα τῆς γεωμετρίας, ἔμεινεν ἀπλῶς ὡς μία τῶν στρατιωτικῶν τεχνῶν.

Πόσον ὅμως ἡ αὐστηρὰ αὕτη ἰδέα τοῦ Πλάτωνος ἐθλάψε τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν εἶνε εὐκόλον νὰ τὸ ἐννοήσωμεν, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅποια θαυμάσια ἐπραξεν ὁ Ἀρχιμήδης, ἐνώσας πρὸς ὀλίγον τὴν γεωμετρίαν μὲ τὴν μηχανικὴν, καὶ ἐργασθεὶς ἐπ' αὐτῶν ὄχι σπουδαίως καὶ διὰ ἀρκῶς, ἀλλὰ προσωρινῶς καὶ κατὰ χάριν τοῦ Ἱέρωνος, πρὸς ἀπλήν νεανικήν ἐπίδειξιν τῆς ἰσχύος, τὴν ὅποιαν δύναται νὰ λάβῃ ἡ γεωμετρία ἠνωμένη μὲ τὴν μηχανικὴν. Ἡ καταρρο-

νισης της μηχανικής και η απόμακρυνσις αυτής από της φιλοσοφίας έβλαψεν ούσιωδώς την αρχαίαν εποχήν, στερήσασα αυτήν των ανακαλύψεων, όσαι ήτο δυνατόν να κατορθωθώσι δια της συμβαδίσσεως και της άμοιβαίας αυτών συνδρομής, και διεφύλαξεν όλην την δόξαν αυτών δια την νεωτέραν εποχήν, ή όποία παρέχει ήδη θαύματα τελειότητας, και δίδει ιδέαν ότι δια του μέσου τούτου δύναται τις να πλησιάσῃ περισσότερον εις την θείαν παντοδυναμίαν.

Έν τῷ μέσῳ τοιαύτης των θαυμάτων, οὕτως εἰπεῖν, ἐποχῆς εὐρισκόμενοι, καὶ μὴ μετέγοντες ὀλοτελῶς τῆς δόξης, τὴν ὁποίαν ἄλλα ἔθνη ἀφθόνως περὶ ἡμᾶς ἀπολαμβάνουσιν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ νὰ ἀντιτάξωμεν καὶ ἡμεῖς ἐν καὶ μόνον ἀλλὰ μέγα καὶ λαμπρὸν παράδειγμα τῆς μεγάλης ἰσχύος, εἰς ἣν δύναται νὰ φθάσῃ ἡ μηχανικὴ βοηθουμένη ἀπὸ τὴν γεωμετρίαν. Καὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο μᾶς χορηγεῖ ὁ Ἀρχιμήδης. Ἄν δὲ καὶ μόνος οὗτος, εἶνε ὅμως ἰκανὸς νὰ ἀντισταθίμῃ πολλοὺς τῆς νεωτέρας ἐποχῆς ὁμοῦ ἀντιτεταγμένους, καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθὼς αὐτὸς μὲν εἰργάσθη παρέρχως, οἱ δὲ μεταγενέστεροι εἶχον ἤδη πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἀνακαλύψεις αὐτοῦ.

Ἀρχιμήδης, ὁ ἔξοχος τῶν μαθηματικῶν καὶ μηχανικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἐγεννήθη εἰς τὰς Συρακούσας, 287 ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Ἦτο δὲ φίλος στενὸς καὶ συγγενῆς, ὡς λέγεται, τοῦ Ἱέρωνος, καὶ ἐνῷ ἠδύνατο νὰ προαχθῇ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, αὐτὸς τοσοῦτον ἦτο προσηλωμένος εἰς τὴν γεωμετρίαν, ὥστε καὶ περιπατῶν καὶ τρώγων καὶ λουόμενος εἶχε πάντοτε εἰς τὸν νοῦν του προβλήματα μαθηματικὰ καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν λύσιν αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἕως καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅταν ἠλείφετο μετὰ τὸ λουτρὸν, ἔκαμνε γραμμὰς καὶ σχήματα γεωμετρίας. Ἡ μεγάλη δὲ αὕτη προσήλωσις καὶ ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἐπιστήμην ταύτην ἔφερον ἀποτελεσμα, ὥστε οὗτος νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γνωστὰ ὅρια τῆς ἐπιστήμης, περὶ ἧς δικαίως ἐλέχθη ὅτι τετραγωνίζει τὸν νοῦν, καὶ νὰ κάμῃ νέας καὶ ἀξιολογωτάτας ἀνακαλύψεις.

Μέγας ἀριθμὸς ἐφευρέσεων ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἀρχιμήδην, ἀλλ' ἡμεῖς θέλομεν περιορισθῆ εἰς τὰς σημαντικωτέρας ἐξ αὐτῶν, αἵτινες ἐπέσυρον τὸν θαυμασμὸν τοῦ κοινῶ. Καὶ πρῶτον μὲν ἐφεῦρε τὸν περιέχοντα τὴν σφαῖραν κύλινδρον καὶ τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν· τοσοῦτον δὲ ἠύχαριστίῳ ἀπὸ τὸ θεῶρημα τοῦτο, ὥστε ἀφῆκε πα-

ραγγελίαν νὰ θέσωσι μετὰ τὸν θάνατόν του τὸ σχῆμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Ὁ Ἱέρων εἶχε κατασκευάσει χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἐπεθύμει νὰ γνωρίσῃ ἂν ὁ χρυσοὸς ἦτο καθαρὸς καὶ ἄνευ μίγματος. Ἐπρότεινε λοιπὸν εἰς τὸν Ἀρχιμήδην ἂν δύναται νὰ κάμῃ δοκιμὴν τινα πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ δόλου, ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτος, χωρὶς ὅμως νὰ βλάψῃ τὸν στέφανον. Μετὰ πολλὰς μελέτας καὶ σκέψεις, ὁ Ἀρχιμήδης εἶχε σχεδὸν ἀπελπισθῆ τοῦ νὰ ἐννοήσῃ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον εἶχε κατὰ νοῦν ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἐνῷ δὲ μίαν τῶν ἡμερῶν εὐρίσκετο εἰς τὸ λουτρὸν, παρατηρήσας ὅτι καθὼς εἰσῆρχετο τὸ σῶμά του εἰς τὸ ὕδωρ τοσοῦτον τὸ ὕδωρ ὑψοῦτο, συνέλαβεν ἀμέσως τὴν ιδέαν τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, καὶ ἐξελθὼν πάραυτα ὀλόγυμνος ἀπὸ τὸ λουτρὸν, ἔτρεχεν εἰς τὴν οἰκίαν του φωνάζων καθ' ὅδον αὐτῶν! εὐρον! εὐρον! » ἔλθων δὲ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔκαμε τοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ ἔλυσε τὸ ζήτημα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους ἡ ἀριθμητικὴ δὲν εἶχε κάμει μεγάλας προόδους, καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μετρηθῇ. Ὁ Ἀρχιμήδης ἀπέδειξεν ὅτι ὅχι μόνον ἡ ἄμμος ὅλης τῆς γῆτινους σφαίρας εἶνε δυνατόν νὰ ἀριθμηθῇ, ἀλλὰ καὶ πόση ἄμμος ἀκόμη χρειάζεται διὰ νὰ σχηματισθῇ μία ἄλλη σφαῖρα ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τῶν ἀστέρων, ὅταν τὸ διάστημα τοῦτο ὑποτεθῇ γνωστὸν, καὶ συνέγραψεν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης βιβλίον.

Ἐμελέτησε πολὺ καὶ ἐνησχολήθη εἰς τὴν δύναμιν τῶν μοχλῶν, καὶ ὁμιλῶν μίαν ἡμέραν μετὰ τὸν Ἱέρωνα περὶ τῆς μεγίστης δυνάμεως αὐτῶν, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ τὸ γνωστότατον ἐκεῖνο αὐτῶν μοι πᾶσι καὶ τὰν γὰρ κινῆσω. » (*) Μόλον τοῦτο λέγουσιν ὅτι ἔκαμεν ἐπίδειξιν τῆς ὑπερφυοῦς αὐτοῦ δυνάμεως εἰς τὸν Ἱέρωνα, ὅταν μόνος κινῶν διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρὸς μίαν πολυσύνθετον μηχανὴν, ἔσυρεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἐν τῶν μεγαλητέρων πλοίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἄλλὰ τὸ θαυμαστότερον καὶ τὸ μεγαλητέρας περιεργείας ἄξιον ἐπινόημα αὐτοῦ εἶνε ἡ κατασκευὴ τῆς κινουμένης σφαίρας, ἣτις ἐπαρουσίαζε τὰς κινήσεις τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων, τὸ ὁποῖον τοσοῦτῳ παράδοξον ἐθεωρήθη τότε, ὥστε δυσκόλως ἐπιστευέτο.

(*) Τῶν νεωτέρων μαθηματικῶν τις ὑπελόγησεν ὅτι, ἐὰν εἰδίδετο εἰς τὸν μέγαν τοῦτο μηχανικὸν τῆς ἀρχαιότητος, ἐκτὸς τοῦ κέντρου τῆς γῆς καὶ 3,000 λεύγας μακρὰν τούτου, ὑποστήριγμα τι καὶ 200 λιτρῶν ἀντιζύγιον, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του εἶχε χρειαζομένον 6,000,000,000,000,000,000,000,000,000,

Τινὲς τῶν Συγγραφέων ἀναφέρουσιν ὅτι ἐφεῦρε καὶ τὸ κάτοπτρον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἕκαυσε τὸν Ῥωμαϊκὸν στόλον· καὶ μ' ὄλον ὅτι νεώτεροι παρατηρήσεις ἀπέδειξαν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἡ διὰ τοιοῦτου κατόπτρου πυρπόλησις (*), δὲν θεωρεῖται ὅμως παρὰ πάντων ὡς βέβαιον τὸ ἱστορικὸν τοῦτο, διότι οὔτε ὁ Πολύβιος οὔτε ὁ Πλούταρχος ἀναφέρουσι περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Ἱέρων, θαυμάσας τὴν ἀγγίνοιαν καὶ τὴν μηχανικὴν ἰκανότητα τοῦ Ἀρχιμήδους, τὸν παρεκάλεσε νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ μὴ μένῃ πάντοτε ἡ ἐπιστήμη αὐτοῦ περιορισμένη εἰς θεωρίας μόνον. Ὁ Ἀρχιμήδης, πεισθεὶς εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἱέρωνος, κατεσκεύασε διαφόρους μηχανὰς χρησίμους εἰς πολιορκίαν, τὰς ὁποίας ἐτοποθέτησεν ἔσθωθεν τοῦ τείχους χωρὶς νὰ φαίνωνται ἔξωθεν.

Τῶν μηχανῶν τούτων δὲν ἔλαβεν ἀνάγκην ὁ Ἱέρων ἐνόσφ' ἔζη· μετὰ τὸν θάνατον ὅμως αὐτοῦ, συμβάσης πολιορκίας τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἦσαν εἰς μεγίστην ὑποψίαν ὅτι δὲν θέλουσιν δυνηθῆ νὰ ἀνθέξωσι, κανένα δὲ λόγον δὲν ἔκαμνον περὶ τῶν μηχανῶν τοῦ Ἀρχιμήδους, τῆς δυνάμεως τῶν ὁποίων δὲν εἶχον γνῶσιν. Ἄλλ' ἐνῷ ἐκινήθησαν κατὰ τῆς πόλεως τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ ἤρχοντο μὲ πολὺ θάρρος καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα σχεδὸν τῆς ἐπιτυχίας, ἔβαλεν ὁ Ἀρχιμήδης εἰς κίνησιν τὰς μηχανὰς του, καὶ πρὸς μὲν τὰ ἀπὸ ξηρᾶς στρατεύματα ἐβρίπτοντο μὲ πολλὴν ὀρμὴν καὶ ταχύτητα τόξα καὶ βέλη καὶ λίθοι ὑπερβολικοῦ μεγέθους, ὥστε ταῦτα, προσβαλλόμενα πανταχόθεν ἀδιακόπως καὶ μὲ πολλὴν ὀρμὴν, ἐβιάζοντο νὰ συγχέωσι τὰς τάξεις των· κατὰ δὲ τῶν πλοίων, ὅταν ἐπλησίαζον εἰς τὰ τείχη, προέκυπτον ἐξαίφνης κεραεῖαι, αἵτινες κορυμμάμεναι ἀπὸ τὰ τείχη, ἄλλα μὲν πλοῖα ἐκτύπων καὶ τὰ ἐβύθιζον, ἄλλα δὲ συνελάμβανον μὲ σιδηρᾶς χειρᾶς καὶ τὰ ἐσθῆκων ὑψηλότερα τῆς θαλάσσης, καὶ κρατοῦντα τὴν πρῶμνην τοῦ πλοίου ἐβύθιζον τὴν πρῶραν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄλλα, ἀφοῦ ἐκράτουν τὰ πλοῖα ἀπηωρημένα, τὰ ἐβρίπτον μὲ πολλὴν ὀρμὴν εἰς τοὺς βράχους καὶ τὰ συνέτριβον.

λευγῶν μήκους, τὸ δὲ ἄκρον τοῦ μεγάλου βραχίονος τοῦ μοχλοῦ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ταχύτητα σφαίρας κανονίου, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀνακινήσῃ ἐν μόνον δάκτυλον τὴν γῆν, καὶ τοῦτο εἰς διάστημα 27, 000,000,000,000 !!! Σ. Ε.

(*) Ὁμοίαν χρῆσιν τῶν πυροβόλων τούτων κατόπτρων, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἀρχιμήδους, ἔκαμε καὶ ὁ μηχανικὸς Πρόκλος ἐπὶ ἀναστασίας τοῦ Δικρόρου, Ἀυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου, δι' ὧν ἕκαυσε τὰ πλοῖα τοῦ ἀποστάτου Βιταλιανοῦ τοῦ Θρακικοῦ. Ἰδε Ζωνάρᾳ Χρονικῶν σελ. 58.

Ὅταν δὲ ἐπλησίαζεν ἡ καταστρεπτικὴ μηχανὴ τῶν ἐναντίων, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ πολιορκῶν τὴν πόλιν Ῥωμαῖος Ναύαρχος Μάρκελλος ἐστήριξε τὰς περισσοτέρας αὐτοῦ ἐλπίδας, καὶ διευθύνετο μεγαλοπρεπῶς καὶ ἀγερώχως κατὰ τοῦ τείχους, ἐξεσφενδονίσθη ἀπ' αὐτοῦ λίθος δεκατάλαντος τὸ βάρος καὶ κατόπιν αὐτοῦ καὶ ἄλλοι, οἵτινες, ἐπιπεσόντες κατὰ τῆς μηχανῆς, τὴν ἐτάραξαν καὶ διέλυσαν τοὺς συνδέσμους αὐτῆς. Εἰς τρόπον ὥστε ὁ Μάρκελλος, ἀντικρουόμενος πανταχόθεν ἰσχυρῶς, ἀπηλίπισθη καὶ διέταξε τὴν ὀπισθοδρόμησιν καὶ τῶν πλοίων καὶ τῶν στρατευμάτων.

Γενομένου δὲ συμβουλίου ἀπὸ τὸν Μάρκελλον κατὰ ποῖον τρόπον ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐφοδὸν, ἐκρίθη εὐλογον νὰ κινήθωσι τὴν νύκτα, ὥστε νὰ εὐρεθῶσιν αἴφνης πλησίον τῶν τειχῶν· διότι οὕτως ἐνόμιζον ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ τὰς προσβολὰς τῶν Συρακουσίων, ὑποθέτοντες ὅτι αἱ μηχαναὶ εἰσὶν εἰς τοιοῦτον τρόπον κατεσκευασμέναι ὅπως ρίπτωσι τὰ βέλη μακρὰν, καὶ ὅτι ὅταν ἤθελον πλησιάσει εἰς τὰ τείχη χωρὶς νὰ ἐννοηθῶσιν, ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ τὸν κίνδυνον. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐπλησίασαν εἰς τὰ τείχη, ὡς ἐσχεδιάσθη, ἤρχισαν πάλιν νὰ πίπτωσιν ἐπ' αὐτῶν βέλη καὶ λίθοι καθέτως, ὥστε καὶ αὐθις ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσι καὶ νὰ ὑποφέρωσι μεγίστην ζημίαν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν, χωρὶς διόλου νὰ βλάψωσι τοὺς Συρακουσίους· διότι ὅλαι αἱ μηχαναὶ ἦσαν ὀπισθεν τοῦ τείχους, καὶ ἐνήργουν χωρὶς νὰ φαίνεται κανεὶς. Εἰς τοσοῦτον ὁ Ἀρχιμήδης ἐπρόβλεψεν ὅλας τοῦ πολέμου τὰς περιστάσεις, ὥστε οὐδεμίαν ἀφῆκεν εἰς τὸν ἐχθρὸν εὐκολίαν κατὰ τὴν ἐπίθεσιν. Διὰ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὸ τοσοῦτου φόβου ἐκυριεύθησαν, ὥστε μόλις ἐφαίνετο ὑπεράνω τοῦ τείχους, σχοίνιον τι ἢ ξύλον καὶ εὐθὺς ἔφευγον ἐντρομοί, νομίζοντες ὅτι κινεῖται μηχανή τις τοῦ Ἀρχιμήδους κατ' αὐτῶν. Ὁ δὲ Μάρκελλος ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ νὰ κυριεύσῃ δι' ἐφόδου τὴν πόλιν, καὶ συστήσας στενωπάτων ἀποκλεισμὸν καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, περιέμενε νὰ παραδοθῶσι μὲ τὸν καιρὸν καὶ διὰ τῆς στερήσεως τῶν τροφῶν.

Τοσοῦτον δὲ ἐθαυμάσθη ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ἐχθροὺς, ὥστε ὁ Μάρκελλος, περιγελάων τοὺς μετ' αὐτοῦ τεχνίτας καὶ μηχανοποιούς, αὐτῶν παύομεν, εἶπε, νὰ πολεμῶμεν τὸν γεωμετρικὸν τοῦτον Βριάρεων, ὅστις παίζων ἐδίωξε μετ' αἰσχύνῃς τὰ πλοῖά μας, μεταχειριζόμενος δὲ τοὺς ἑκατόγχειρας τῶν μύθων, ῥίπτει τοσαῦτα βέλη ἐναντίον μας; » Καὶ τῶντι·

τὸ ἐλαττήριον ὄλων τῶν μηχανῶν τούτων ἦτο εἰς καὶ μόνος, ὁ Ἀρχιμήδης, καὶ αὐτὸς εἰς ἀρκετὰ πρὸς βεβαίαν ἡλικίαν. Μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ καιροῦ παρετήρησεν ὁ Μάρκελλος μίαν θέσιν μὴ φυλασσομένην καλῶς, καὶ παραφυλάξας μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν οἱ Συρακοῦσιοι ἐορτάζοντες κατεγίνοντο εἰς μέθην καὶ συμπόσια, καὶ κατασκευάσας κλίμακας, εἰπήγαγε στρατιώτας καὶ ἐξουσίασε τὴν πόλιν. Ὁ Ἀρχιμήδης δὲν ἐνόησε διόλου τὴν ἄλωσιν, ὡς ἐνασχολούμενος εἰς γεωμετρικὰς θεωρίας· ὅταν δὲ ἐπαρουσιάσθη Ἰωμαῖός τις στρατιώτης, καλῶν αὐτὸν νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὸν Μάρκελλον, τοσοῦτον ἀπιστολή-μενος καὶ βυθισμένος εἰς θεωρίας ἦτο, ὥστε οὔτε κἀν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὸν στρατιώτην. Ὅτε δὲ οὗτος τὸν ἔσπρωξε βιαίως, ὁ Ἀρχιμήδης, ἐπιπεσὼν ἐπὶ τοῦ πρό αὐτοῦ ἄβραχος καὶ προφυλάττων αὐτὸν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, εἶπε τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο « ὄρα μῆμου τοὺς κύκλους ταραξῆς! » ἕως οὗ ἀγανακτήσας ὁ στρατιώτης τὸν ἐφόνευσε.

Ὁ Μάρκελλος ἐλυπήθη πολὺ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιμήδους, καὶ ἀνευρών τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, ἔκαμε πρὸς αὐτοὺς ἰκανὰς εὐεργεσίας, θέλων νὰ ἐξηγήσῃ τὸν πρὸς τὸν μέγιστον τούτων ἄνδρα θαυμασμόν αὐτοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀρχιμήδους ἐγένετο εἰς τὰ 212 πρὸ Χριστοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐτέθη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του ἡ ἐντὸς κυλίνδρου περιεχομένη σφαῖρα, καὶ ὕστερον ἀπὸ πολὺν καιρὸν τὸν τάφον αὐτοῦ, περικυκλωθέντα ἀπὸ βάτους καὶ ἀκάνθας, ἀνεγνώρισεν ὁ Κικέρων διὰ τοῦ σημείου τούτου, καὶ καθάριας ἐπεσκεύασεν αὐτόν.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διεσώθησαν ἑκτὸς ὀλίγων ἅπαντα, ἐν οἷς καὶ τὸ περὶ ἰσορροπίας. Δὲν ἠθέλησεν ὅμως ποτὲ νὰ γράψῃ περὶ μηχανικῆς, θεωρῶν αὐτὴν ἀγενῆ καὶ βάνασον, καὶ περιορίσας τὴν φιλοτιμίαν του εἰς μόνον τὰ ἀφηρημένα καὶ μὴ συνδεόμενα μετὰ τῆς ὕλης πράγματα.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ.

Θεωρία τῆς θαλάσσης προσφέρει ἡμῖν ἀδιακόπως διαρκές τι θέλημα, διὰ τοῦ κυματισμοῦ, τῆς μανίας καὶ τῆς ἡσυχίας τῆς. Μόνη αὐτὴ ἐν τῇ κτίσει δὲν βαρύνει ποτὲ τὸ ἀνθρώπινον βλέμμα, τὸ ὁποῖον θὰ κατεκουράζετο εἰς τὴν θεωρίαν ὄλων τῶν λοιπῶν φαινομένων τῆς φύσεως, ὅσον μειδιώντα καὶ ὅσον ἐξῆρα ἂν ἦθελον εἶσθαι. Τὸ θέαμα τοῦτο, καταπληκτικώτατον

ἐν τῇ μεγαλοπρεπέει καὶ τῇ ἰσχύϊ του, ἀντὶ νὰ καταβάλλῃ τὸν ἀνθρώπον, τὸν ὑπερῦψι εἰς τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμούς, πληροῖ αὐτὸν θαρραλέας δυνάμει, καὶ καταπλημμυροῦν αὐτὸν ὑπὸ σεβασμοῦ καὶ λατρείας πρὸς τὸν ὕψιστον Δημιουργόν, τὸν παρακινεῖ νὰ θαυμάσῃ τὸ πλάσμα ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος ἔδωκε τὴν σοφίαν καὶ τὴν τόλμην, τὰ δύο θαυμαστά ἐλαττήρια, δι' ὧν βίβω-κινδυνεύει τὴν ὑπαρξίν του ἐπὶ τοῦ τρομεροῦ τοῦ στοιχείου, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης προφανοῦς προφυλάξεως εἰμὶ ἐνὸς ἀπλοῦ σανιδώματος, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἀόρατον πάντοτε προφύλαξιν Ἐκείνου, ὅστις τὰ πάντα ἐπιθέλει.

Πόθεν προέρχεται τὸ ἀκαταμάχητον τοῦτο θέλημα, τὸ ὁποῖον ἡ θάλασσα προξενεῖ εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν; Πῶς νὰ ἐξηγηθῆ ἡ σχέση, ἡ ἐνυπάρχουσα μετὰ τοῦ μυστηριωδέστερου ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς θείας δημιουργίας; Ἡ θάλασσα πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἶνε τὸ κάτοπτρον τοῦ Θεοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τὸ ἀπειρον τοῦ τε μεγαλείου καὶ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀντανακλάται ἐντελέστερον παρ' ὅσον εἰς κανὲν ἄλλο ἐκτῶν ἔργων Του, καὶ ἀποκαλύπτεται ἐντελέστερον εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸ περιεργάζονται.

Ποῖος δὲν ἐσταμάτησε καὶ ἄκων ἐπὶ τῶν σκοπέλων τῆς, διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰ κύματα ἐπαναλαμβάνοντα τὸ αἰώνιον παράπονόν των; Φαίνεται ὅτι ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἔχει ἴδιαν μοῖραν, ἰδιαιτέραν ἰστορίαν, ἣν δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν θεωροῦντες αὐτὰ συνεχῶς. Ἐκεῖ κάτω παρατηροῦμεν αἰφνης τεμάχιον ξύλου, μετὰ τοῦ ὁποῦ παίζοντα τρῶπον τινὰ τὰ κύματα βίπτουσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο κατὰ τὰ γιγαντώδη παίγνια των. Τὸ ξύλον τοῦτο εἶνε ἴσως τὸ τελευταῖον λείψανον πελωρίου τινὸς πλοίου, τὸ ὁποῖον, καταβλήθῃ μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς, συνετρίβῃ καὶ κατεπόθῃ ὑπὸ τοῦ ἀγανθοῦς ὠκεανοῦ, μακρὰν τῶν ἀνθρωπίνων βλεμμάτων καὶ βοήθειῶν, χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ κληροδοτήσῃ ὡς ἐνθύμιον εἰς τὴν γῆν ἄλλο τι σημεῖον τῆς ὑπάρξεώς του, τῆς πάλης του καὶ τῆς καταστροφῆς του, εἰμὶ τὸ πενήχρον τοῦτο σύντριμμα, τὸ ὁποῖον κυματίζει ἐκεῖ κάτω. Πόσα δράματα δύναται νὰ πλάσῃ ἡ φαντασία μας εἰς τὴν θέαν τοῦ λειψάνου τούτου! Πλὴν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐγκαταλείψωμεν ἑαυτοὺς μόνον εἰς τοιαύτης φύσεως ἰδέας ἐνώπιον τοῦ στοιχείου, ὅπερ, ὁμιλοῦν ἡμῖν τόσον καθαρὰ περὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, μᾶς ἐνθυμίζει ταύτοχρόνως καὶ τὴν ἀγαθότητά Του.

Ἀπερίμετρος θάλασσα! σὺ ἡ τόσον ὠφέλιμος, ἀποβαίνεις ἐνταῦτ' ὅσον καταστρεπτικὴ καὶ τρομερὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν, ἀπαυδήσασα τοῦ

νὰ τοὺς ὑπακούης, ἐπανίστασαι ἐναντίον τῶν ἀυθῶν τούτων δεσποτῶν σου! Πάντοτε μυστηριώδης, εἶσαι διηγετικῶς ὠραία, εἴτε ἡσυγάζουσα εἴτε ὀργιζομένη, καὶ κατὰ τὴν αὐγὴν γαληνιαίας τινὸς ἡμέρας ὡς καὶ κατὰ τὴν θυελλώδη δύσιν! Οἱ ποιηταὶ πάσης ἐποχῆς ἐψάλλον τὰς χάριτάς σου, οἱ δὲ ζωγράφοι ἔχνογράφησαν τὰς καλλονάς σου· πλὴν, ποιηταὶ καὶ ζωγράφοι δὲν ἠδυνήθησαν ποτε νὰ παραστήσωσιν εἰμὴ ἀτελῆ τινὰ εἰκόνα τοῦ ἀφάντου μεγαλείου σου καὶ τῶν ἀπεριγραπτῶν θελημάτων σου!

Ρ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΔΥΟ ΟΝΩΝ.

ΚΑΤ' αὐτὰς περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖράς μας σπουδαιοτάτη τις ἀλληλογραφία μετὰξὺ δύο ὄνων δημοσιογράφων, τοῦ ἐνὸς Παρισίου καὶ τοῦ ἄλλου Ἐπαρχιώτου. Ἄν καὶ σεβόμεθα ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ ἀπαρῆστον τῆς ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας, ἀποφασίζομεν ἐν τούτοις, ὅχι χωρὶς τύψιν συνειδότος, νὰ παραβιάσωμεν τὸν ἀπαρῆστον τοῦτον κανόνα τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ δημοσίου δικαίου, καὶ νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Παρισίου ὄνου πρὸς τὸν Ἐπαρχιώτην, τὸν ἀξιότιμον αὐτοῦ συναδέλφον. Ἡ μόνη δὲ δικαιολογία τῆς ἄλλως ἀσυγγνώστου ἀδιακρίσιας μας εἶνε ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Παρισίου ὄνου (ὅστις ἐπαγγέλεται καὶ τὸν σοφόν!) πρὸς τὸν ἀγαθὸν σύνονον αὐτοῦ δύναται ὅχι μόνον νὰ τέρψῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὠφελήσῃ τὸ ἡμέτερον κοινόν. Οἱ λόγοι τῶν σοφῶν, ἀκόμη καὶ ὅταν ἀνήκωσιν εἰς τὴν φυλὴν τῶν ὄνων, εἰσὶ πάντοτε διδακτικοί· ἡ λυχνία δὲν πρέπει νὰ τίθεται ὑπὸ τὸ μόδιον.

Ἴδου ἡ πολυθρύλλητος καὶ διδακτικώτατη ἐπιστολὴ αὐτῆ:

« Ἀδελφέ μου ὄνε!

« Ὅταν πρόκηται νὰ λέγῃ τις εἰς ὧτα μὴ ἀκουόντων, εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ὀγγανίζῃ· ὀγγανίζων τις, ἐλπίζει τοῦλάχιστον νὰ ἀκουσθῆ μακρότερα.

Ἄλλὰ σήμερον δὲν προτίθεται νὰ σὲ συγγαρῶν διὰ τὴν ἰσχυρὰν καὶ μελωδικὴν φωνήν σου, καθότι ἀπὸ τὸν πρῶτόν σου ἀριθμὸν φαίνεται νὰ ἔφραξες τὸν λάρυγγά σου, ὡς ἐὰν ἐροθεῖσο ὁ ἔδικος τὴν φωνήν σου· εἶνε ἀληθὲς ἐν τούτοις ὅτι, ὅταν ἰσχυρὰ καὶ ἂν ὑποτεθῆ, δυσκόλως θὰ κατορθώτῃ νὰ ἀκουσθῆ ἀπὸ ὧτα πλήρη ἀργυρᾶς βοῆς.

Ἐν τῇ μέσῃ τοῦ ἀλλοκότου θορύβου, τὸν ὁποῖον κάμνει ὁ κόσμος οὗτος ὁ περὶ ἡμᾶς, ἀριβόλλω ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Ἄγγελος τῆς τελευταίας κρίσεως ἤθελε κατορθῶσαι νὰ ἀκουσθῆ, ἐκτὸς ἀνεστόμιζε χρυσοῦν σάλπιγγα· καὶ πάλιν ἔπρεπε νὰ ὑποσχεθῆ χρηματικὴν ἀμοιβὴν εἰς τοὺς 25,000 οἵτινες ἤθελον ἀναστηθῆ πρῶτοι, καὶ ἐπὶ τῷ δριφ τούτῳ οἱ νεκροὶ τοῦ αἰῶνος ἤθελον συναινέσει ἴσως νὰ ἐξεγερθῶσι. Καὶ ὅμως πάλιν δὲν εἶμαι βέβαιος· θὰ ἐχρειάζετο ἴσως πλούσιός τις κληρὸς διὰ νὰ τοὺς δελεάσῃ.

Ἐν τούτοις δὲν ἐλπίζω νὰ κατορθώσῃς τίποτε μὲ τοὺς ὀργανισμούς σου, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναμιγνύω καὶ τοὺς ἰδικούς μου ἀπλῶς πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεώς μου, καὶ πρὸς ἴδιαν μας διασκέδασιν ἐν τῇ μέσῃ τῆς παγκοσμίου βαδύλωνίας.

Καὶ ἀληθῶς, δὲν εἶνε εὐτύχημα νὰ δυνάμεθα νὰ ὀγγανίζωμεν ἐν ἀρμονίᾳ, ἐνῷ ὄντι ὅσοι μεταχειρίζονται τὴν λαλιάν, τὴν διπλωμένην, τετορευμένην, βαμβακισμένην καὶ τεθωρακισμένην διὰ τοῦ λογικοῦ, δὲν κατορθοῦν ἄλλο τίποτε παρὰ νὰ ἐκκοραίνωσιν ἀλλήλους;

Ἐκτὸς τοῦ σάγματος, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι μᾶς ἀναγκάζουν νὰ φέρωμεν, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἠτύχησα νὰ ρίψω κατὰ γῆς, ἐνῷ σὺ φαίνεσαι ἀκόμη ὅτι δὲν τολμᾶς νὰ ἀπαλλαχθῆς ἀπὸ τὸ ἰδικόν σου, πρέπει νὰ μακαρίζωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τύχην μας, πρὸ πάντων ἀφάντων οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀνώρουσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε δὲν δύναται τις νὰ βδελύξῃ ἐπ' αὐτῆς, εἰμὴ εἰς τὰ ἄκρα κρημνῶν καὶ κοιλωμάτων, τῶν ὁποίων δὲν φαίνεται ὁ πυθμῆν. Μᾶς εἶνε ὁμως ἀδιάφορον! ἡμεῖς ἔχομεν τὸν πόδα ἀσφαλῆ, καὶ ἐκεῖ ὅπου αὐτοὶ ὀλισθαίνουσι, διαβαίνουμεν ἀρόθως καὶ στερεῶ ποδί.

Τόσον καλλήτερα δι' ὄσους κολληθῶσιν ἐπάνω μας κατὰ τὴν καταστροφὴν, τὴν ὁποίαν προβλέπω· διότι τότε θὰ ἦνε πολλοὶ, ἔσο βέβαιος, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξαπολύσουν τὸ χαρτοφυλάκιον ἢ τὸ βάλαντιόν των διὰ νὰ δράξωσιν ὀλίγας τρίχας τῆς μηλωτῆς μας, καὶ δὲν θὰ τὸ ἐπιτύχουν. Ἐχω λοιπὸν καλὴν ἐλπίδα διὰ τὸ μέλλον μας· ἀλλ' αὐτὸς δὲν εἶνε ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀρχίζω τὴν παρούσαν μετὰ σοῦ ἀνταπόκρισιν. Ἡ κατανυκτικὴ ὁμῶς φωνή των φωνῶν μας καὶ τῶν ποδῶν μας ἡ ἀσφάλεια εἰσὶ τὰ μικρότερα τῶν πλεονεκτιμάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἡ φύσις μᾶς ἐπρόκισε, καὶ τὰ ὁποῖα νεμόμεθα πρὸς ζημίαν τῶν ἀλαζόνων διπόδων, τὰ ὁποῖα γεννῶνται ὅλα καὶ ἀποθνήσκουσι χωρὶς φάρμακα εἰς τὴν ῥάχιν, ἐνῷ ἡμεῖς εἴμεθα τοῦλάχιστον βέβαιοι ὅτι θὰ γεν-

νηθώμεν και θά αποθάνωμεν εντός μηλωτής θερμής και αφρότου, καιτοι τραχείας και ανωμαλίου.

Εκείνο, περί τοῦ ὁποῖου θέλω νά σέ ὀμιλήσω και τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει τὴν ἀναντιρρήτον ὡς πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος ὑπεροχὴν μας, ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν ἀκαταπαύστως νά ἐυχαριστῶμεν τὸν Πλάστην, εἶνε (ὄλοι οἱ μὴ ἐξ ἐπαγγέλιματος κερδοσκόποι θά γελάσουν, τὸ μῆκος τῶν ὠτων μας!

Τοιοῦτον ὑπῆρξε, πρὸ πολλῶν ἡμερῶν, ὅταν παρεστήρουν τὴν εὐφυῶ μου φυσιογνωμίαν ἐντὸς λιμναζόντος ὕδατος, περιτριγυρισμένου ὑπὸ καλῶν και ὠραιότερου ἀπὸ Βενετικὸν κάτοπτρον, — τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐμβριθεστάτων μου σκέψεων.

Σέ παρακαλῶ νά τὰς θέσης ὑπ' ὄψιν τῶν ἀγνωστών σου, ἂν τυχόν τὰ ὄμματά των ἀξίζουσι καλλήτερα παρὰ τὰ ὠτά των.

Ἀμφιβάλλω ὅμως· τὸ δῖπουν γένος ἔχει τόσον ὀλίγα προτερήματα!

Ὅχι — αἱ γυναῖκες ἴσως; Καθότι, ἂν και διαπρέπωσι διὰ τῆς γλώσσης μᾶλλον παρὰ διὰ τῶν ὠτων, τοῦλάχιστον πρέπει νά ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀκοή των εἶνε ἀρκετὰ ὄξεια, ὥστε νά δρᾶται λόγους τινὰς ὑποψιφουρίζμενους.

Ἄλλ' ὁ ἀνὴρ! πόσον ἄσχημον πρᾶγμα ὡς πρὸς τὰ ὠτα!

Κατ' αὐστηράν θεωρίαν, δύναται τις νά δικαιολογήσῃ τὴν λαλιάν του.

Εἶνε κενόσπουδος, γελοία, ψευδολόγος, σχολιά· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν γένει δὲν ὀμιλεῖ παρὰ εἰς τοὺς ὁμοίους του, τουτέστιν εἰς κωφούς, τουτοδὲν παράγει πολὺ δυσάρεστα ἀποτελέσματα.

Δύναται τις νά δικαιολογήσῃ και τὴν ὄρασίν του, μ' ὅλον ὅτι αὐτὴ ὑπόκειται εἰς ἀλλοκότους πλάνας, μ' ὅλον ὅτι κλείει πολλάκις τὸ ὄμμα του διὰ τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα θέλει νά ἴδῃ, παρατηρῶν αὐτὰ ἀπὸ πολλὰ μακρὰν. Ἄνεκάλυφεν ὅμως ἓνα νόμον (τὸν τῆς ὀλάσεως τῶν ἀκτίνων), διὰ τοῦ ὁποῖου ἀποδεικνύει αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν ὅτι βλέπει ὡς ἔγγιστα τὰ πάντα ἀντίστροφα· τουτο τὸν δικαιολογεῖ.

Ἡμεῖς οἱ ὄνοι βαδίζομεν κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν σκοπὸν, ὅπου ἡ αἴσθησίς μας μᾶς ὠθεῖ.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὴν γεῦσιν λεπτήν· καθότι δὲν ἠθέλε παραμελεῖ τὸν ἐξαίρετον και εὐάρεστον γυμὸν, τὸν ὁποῖον εὐρίσκομεν εἰς τὰς ἐκάνθας· ἐπειδὴ ὅμως τρώγει ἀγκινάρας, εἶνε πάλιν συγγνωστός.

Τί τὸν χρησιμεύει ἡ ὀλίγη του ὄσφρησις; Ἡ ἰδική μας, ἀφίνω τὴν τοῦ κυνός, μᾶς ὀδηγεῖ διὰ τῶν πεδιάδων και τῶν δασῶν, εἶτε ζητοῦμεν τρο-

φήν εἰς αὐτὰ, εἶτε ἐπιθυμοῦμεν νά ἐνταμώσωμεν ἐκείνους ἢ ἐκείνας, τὰς ὁποῖας ἀγαπῶμεν. Μὲ τὴν ἰδικὴν του ὄσφρησιν ὁ ἄνθρωπος μόλις αἰσθάνεται αὐτὸς ἑαυτὸν. Διὰ νά ἀναπληρώσῃ τὰς ἐλλείψεις του ἐφεῦρον ἀληθῶς διαβήτας, ἐκτόμετρα, ὠρολόγια και διόπτρας· ἐν τούτοις ἐπεθῶμεν, ἀπὸ περιέργειαν, ἀποπλανηθεὶς ἐντὸς δάσους μετὰ γεωμέτρου τινός, φέροντος ὄλην του τὴν ἐπιστημονικωτάτην ἀπυσκευήν, νά ἠξεύρω τίς τῶν δύο μας ἠθέλεν εὖρει ταχύτερα τὸν ὄρομον του.

Εἶνε περιέργος δοκιμῆ, ἀγαπητὴ ὄνε και φίλε· και ἂν εὖρης μετὰ τῶν συνδρομητῶν σου κενά ἐπιστήμονα, ὅστις θέλει νά κάμῃ μετ' ἐμοῦ τὴν δοκιμὴν ταύτην, στουχηματίζω τὰ ὠτά μου ἀντὶ τῶν ἰδικῶν του, μ' ὄλην τὴν ἀνισότητά του στουχημάτος.

Και, σέ δίδω τὸν ὀργανισμόν τῆς τιμῆς μου! ἐπιθυμῶ νά γάσω, τοῦλάχιστον διὰ νά ἴδωμίαν πορὰν μετὰ τὰ ὄμματά μου ἄνθρωπον ἔχοντα ὠτα, ἀλλὰ ὠτα καθὼς τὰ θέλω, ὀηλαδή ὠτα ἀκούοντα, ὠτα ὄνου ἐν ἐνὶ λόγῳ.

Διότι ἰδοὺ τὸ μυστικόν:

Οἱ ἄνθρωποι ἠξεύρουν ἢ νομίζουσι ὅτι ἠξεύρουν πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρουν νά ἀκούωσιν.

Ὁ κρότος, τὸν ὁποῖον κάμνουν ἐντὸς ἑαυτῶν, φράττει τὸ τύμπανόν των.

Καθεὶς ἀκούει ἑαυτὸν μόνον, ἐνῆ νομίζει ὅτι ἔχει ἄλλοῦ τὸ οὖς του· ἂν τῷ ὀργανίσει, εἶνε λοιπὸν ἐντελῶς τὸ αὐτό.

Εκείνα, τὰ ὁποῖα ἀκούει ὀλιγώτερον, εἶνε αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσιν ἠχώ πρὸς αὐτόν. Αἱ κραυγαὶ τῶν ἰδίων του παθῶν συγγέρονται μετὰ τῶν οἰμωγῶν τῶν ὁμοίων του ἐν τῇ πενθίμῳ μουσικῇ τῆς καρδίας του. Ἄποβαίνει δυστυχῆς, μὴ συγκοινωνῶν μετὰ τὴν ἀρμονίαν τῆς θείας φύσεως.

Ὅλα τὰ δεινὰ τῶν ἀνθρώπων προέρχονται λοιπὸν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ὠτων.

Θά με εἶπες ὅτι συγγέω ἐνταῦθα ὑπὲρ τὸ δέον τὸ φυσικὸν μετὰ τοῦ ἠθικοῦ· ἀλλ' ὅτι δὲν εἶνε συγγνωστόν εἰς τὸν ἄνθρωπον, δύναται κάλλιστα νά συγχωρηθῇ εἰς τὸν ὄνον· ἐκτὸς τούτου, δίδω ἀπλῶς συμβουλὴν ὠφέλιμον, χωρὶς νά προτεινῶ τὸ παράδειγμά μου.

Νά ὠφελώμεθα ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς εὐτελείας τοῦ εἶδους μας διὰ νά νοουθετῶμεν τὸν ἄνθρωπον, τοιαύτη εἶνε ἡ ἀποστολή μας. Ὑπάρχουν πολλὰ ἀρκετὰ ἐφημερίδες, μετὰ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ! ὥστε οἱ φιλόσοφοι, οἱ φιλόλογοι, οἱ ἐπιστήμονες και ἄλλοι ἀγύρται νά δύνανται νά ἐπιδεικνύωσιν ἐντὸς

αὐτῶν τὰς θαυματοποιίας των, χωρὶς νά τοῖς ἀνοίξῃς τὰς στήλας τοῦ Λογίου Ὁνοῦ. Συγχώρησον τὴν ἰδιοτροπίαν μου! νά ἔχη τις τὴν τιμὴν νά ᾔνῃ ὄνος και νά λέγεται λόγιος διὰ νά ἐκθαμβῶνῃ τὴν ἀμαθῆ ἀνθρωπότητα, εἶνε σφάλμα ἴσως· ἀλλὰ νά ᾔνῃ τις ὄνος και νά γίνεταί ἐρημεριδογράφος, διὸ νά διαδίδῃ τὰς μωρίας τῶν ἀνθρώπων, ἠθέλεν εἶσθαι αἰσχρόν.—Κάτω δὲ ἄνθρωποι! ἀρκετὰ ὀμίλησαν· ἄρατε και τοὺς ὄνους νά ὀργανίσουν, διὰ νά δυνηθῇ πρὸ πάντων ὁ κόσμος νά κρίνῃ περὶ τῆς ἀξίας τῶν δύο μεθόδων.

Ἄν ὁ ἄνθρωπος μᾶς ὑπερτερῇ κατὰ τὸ λογικόν, ὀφείλει τοῦλάχιστον νά τὸ ἀποδείξῃ, μεταχειριζόμενος αὐτὸ ὅπως πρέπει· τὸ κατ' ἐμὲ, νομίζω ὅτι ἔγω ὅσον λογικὸν μετὰ χρειάζεται, διότι εἶνε ἀναντιρρήτον ὅτι ὁ Πλάστης ἔδωκεν εἰς ἕκαστον ὄν ὅσον λογικὸν τῷ ἦτο ἀναγκαῖον.

Τὸ ἀγαθὸν κεῖται εἰς τὴν καλὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει τις· δὲν παραπονοῦμαι· λοιπὸν ποτὲ κατὰ τοῦ Πλάστου.

Τὸ λογικόν εἶνε λοιπὸν οὐτιδανὸν πλεονέκτημα μετὰ αἰσθησεὶς τόσον ἀτελεῖς ὅσον αἱ τοῦ ἀνθρώπου.

Οὐτιδανὸν πλεονέκτημα, πρὸ πάντων χωρὶς ὠτα· και ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι τὰ φυσικὰ ὠτα, μᾶς βοηθοῦν ἠθικῶς.

Μέχρις οὐ λάθῃς τὴν συνέχειαν τῆς φιλοσοφικῆς ταύτης ἐξηγήσεως, φίλτατε ὄνε συνάδελφέ μου, παρακάλει τὸν Θεὸν νά σοῦ διατηρήσῃ τὰ ὠτα, και μὴν ἀποκοιμᾶσαι ἐπάνω εἰς ἀμφοτέρω, ὡς λέγει ἡ παροιμία· εἶνε τουτο ζωότης, ἀλλ' εἶνε ἀνθρωπίνης ἐφευρέσεως.

Ἄς μένωμεν λοιπὸν ὄνοι, και ἄς μένωμεν ἠνωμένοι ἐν ὀμονοίᾳ και ἀμοιβαίᾳ ἐγκαρτερήσει και ἀγάπῃ, πράγματα τὰ ὁποῖα, φαίνεται, πρὸ πολλοῦ ἀπεχαιρέτισαν τὴν ὄντως τάλαιναν, καθὸ βεθυτισμένην εἰς τὴν ἰλὺν τοῦ ἐγωῖσμοῦ, ἀνθρωπότητα. »

Ὁ ἀδελφός σου Ὁνος, ὁ ΑΠΟΣΑΓΜΟΣ.

M.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ. — Εἰς τὰ ἀρχαῖα θεάτρα ἦτο αὐστηρῶς ἀπαγορευμένον αἱ γυναῖκες, οὐ μόνον νά λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς παραστάσεις, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νά παρευρίσκωνται εἰς αὐτὰ, ὡς θεαταί. Φαίνεται ὅτι ἡ συνθήκη αὐτὴ ἐπεκράτησεν ἀπὸ τῶν ὀ τραπερῶν και ἀρεμάνων Λισχύλων, περιστά-

τὰς Εὐμενίδας του, ὄραμα ἀποτελοῦν τὴν τριλογίαν τοῦ Ὁρέστου, ἐνέπλησε τοσοῦτου φόβου τὸ θεάτρον, ὥστε ἔκαμε τινὰς ἐγκυμονούσας νά ἀποβάλλωσι τὰ ἐμβρυα ἐκ τοῦ τρόμου αὐτῶν. Ἐκτοτε ἐξωστρακίσθησαν αἱ γυναῖκες ἐκ τοῦ ἀριστοῦ τῶν θεατῶν, διότι οὐδαμῶ ἀλλοῦ τοῦντεῦθεν ἀπαντῶμεν ἕγνος γυναικείας παρουσίας ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἑλληνικοῖς θεάτροις.

Ἐπίσης και ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸν μεσαιῶνα δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὰς γυναῖκας νά λαμβάνωσι πρόσωπον ὑποκριτῶν ἐν τῇ σκηνῇ, τὰ δὲ γυναῖκα πρόσωπα παρίστανον ὡς και ἐν τῇ ἀρχαιότητι νεοί, φοροῦντες ἐνδύματα γυναικῶς. Ἡ παραγράφος αὐτὴ συνθήκη εἶδωκε χώραν εἰς τὸ ἐξῆς ἀστειόν: Ἐσπέραν τινὰ, καθ' ἣν ἐμελλε νά δοθῇ παράστασις ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ παρουσίᾳ Καρόλου τοῦ Β' και τῆς Αὐλῆς, ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου, πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ βασιλεὺς δυσχερστεῖτο διότι ἐβράδυνον νά ἀρχίσωσι, παρουσιάζεταί ἐπὶ τῆς σκηνῆς, και ἐκτελέσας τὰς εἰθιμμένας ὑποκλίσεις, εἶπε· « Ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς Ἐμετέρας Μεγαλειότητος διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἐνάρξεως· τὸ αἴτιον εἶνε διότι ἡ βασίλισσά μας δὲν ἐξυρίσθη εἰσέτι. »

ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ. — Τινὲς τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἔχρουσι προτιμήσεις, ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως των πολλάκις, διὰ τινὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, ὡς ἐπὶ παραδείγματος ὁ μέγας Ναπολέων ἠγάπα ἐξόχως και εἶχεν ἰδιαιτέραν συμπάθειαν πρὸς τὴν εἰκοστὴν Μαρτίου.

Κάρολος ὁ Β' ἠγάπα τὴν ἡμέραν και τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ματθαίου, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχεν ἀναγορευθῆ αὐτοκράτωρ· κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχε στεφθῆ, κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχε συλλάβει τὸν Φραγκίσκον Α'. Ὁ Κάρολος ἐγεννήθη τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ματθαίου (24 Φεβρουαρίου 1500), τὴν δὲ 24 Φεβρουαρίου 1527 ὁ ἀδελφός αὐτοῦ Φερδινάνδος εἶχεν ἀναγορευθῆ βασιλεὺς τῆς Βοεμίας· τὴν 24 Φεβρουαρίου 1566 ἐγκατέλειπε τὸν θρόνον.

Ἡ πρώτη Ἰανουαρίου ἦν διὰ τὸν Φραγκίσκον Α' ὅτι ἡ 24 Φεβρουαρίου διὰ τὸν Κάρολον Β'. Οὗτος ἐγεννήθη τὴν 1ην Ἰανουαρίου, τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἀπέθανεν ὁ πατήρ του και διεδέχθη αὐτὸς τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας, τὴν 1ην Ἰανουαρίου ὑπὸνδρευσε τὴν θυγατέρα του, τὴν 1ην Ἰανουαρίου εἰσῆλθεν ὁ Κάρολος Β' εἰς Παρισίους.

Ὁ Σίξτος Ε' ἐγεννήθη τετάρτην, τετάρτην ἐκαταστάθη εἰς τὸ τάγμα τῶν Σχοινοζώστων, ἐχειροτονήθη Καρδινάλιος τετάρτην, και ἐξελέχθη Πάπας τετάρτην.

Λουδοβίκος ο Β΄, ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του. (τὴν Πέμπτην τῆς 24 Μαρτίου 1645), προσεκάλεσε τοὺς ἰατροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἠρώτησεν ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ζήσῃ μέχρι τῆς ἐπιούσης, εἰπὼν ὅτι ἡ Παρασκευὴ ὑπῆρξε πάντοτε δι' αὐτὸν ἡμέρα εὐτυχίας. Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἶχε νικήσει εἰς τινὰς μάχας, καὶ διὰ τὴν Παρασκευὴν ἐπεχειρήσθη ἐπέτυχε· διὰ τοῦτο ἤθελε πάντοτε νὰ ἀποθάνῃ Παρασκευῆν.

ΑΛΕΚΤΡΟΝΟΜΑΧΙΑ. — Τὸ τερπνὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις θέαμα τῶν ἀλεκτρονομαχιῶν διασώζεται εἰσέτι ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ ἀκμῇ ἐν Κίνα, Ἰνδία, Ἀγγλία καὶ Ἀμερική. Εἰς ἀλεκτρονομαχίαν τινὰ, γενομένην πρὸ τινος ἐν Γουαδαλεζάρα τοῦ Μεξικῆ, καθ' ἣν ἐξακισχίλιοι ἀλέκτορες εἰσῆλθον ἀγωνιστὰ εἰς τὸ στάδιον, ἔχοντες ὠπλισμένα τὰ κέντρα διὰ σιδηρῶν ὀνύχων, 4897 ἔπεσαν νεκροὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, 905 καιρίως ἐτραυματίσθησαν, 199 ἐλαφρῶς, εἰς δὲ μόνος ἐξῆλθε τῆς πάλης ἄτρωτος, νικητὴς ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιωδῶς ἀνευφημοῦντος καὶ χειροκροτοῦντος αὐτὸν πλήθους. Ἐκαλεῖτο δὲ Λίνδας, ἀνήκων εἰς τὸν Σενὸρ Δὸν Ῥαφαὴλ Λαμποῦρδον Γραναδίνον Ῥαδίρζαν Καθέρρον Ἐβέρδαν, ὅστις, σεμνυνόμενος ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἀλεκτρονόμου του, προσέθεσεν εἰς τὸν ὄρμαθὸν τῶν ἰδίων του ὀνομάτων καὶ τὸ περικλεῖς ἤδη γενόμενον καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ ἀλεκτρονομαχίᾳ δοξασθὲν ὄνομα Λίνδας.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. — Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ μόνον πρᾶγμα ἐν τῷ κόσμῳ, περὶ οὗ τόσον πολλὰ ἐλέχθησαν, ὅσα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν ἀξίζει. Μεταξὺ τῶν κρίσεων διαφόρων διακεκριμένων ἀνδρῶν, ἀρχαίων καὶ νεωτέρων, παραθέτομεν τὰς ἐξῆς:

« Ἄν ἔλειπεν ἡ γυνὴ, λέγει ὁ Σατωβριάνδος, ὁ ἀνὴρ θὰ ἦτο τραχὺς, βάνουσος, μισάνθρωπος, καὶ θὰ ἠγνόει τί ἐστὶ χάρις, διότι ἡ χάρις εἶνε τοῦ ἔρωτος μειδίαμα.

« Ἡ φύσις, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης πάλιν, τότε μόνον παράγει γυναῖκα, ὅταν δὲν κατορθώσῃ νὰ πλάσῃ ἄνδρα.

« Ἡ γυνὴ, κατὰ τὸν Βαλζάκ, εἶνε τὸ ἀριστοῦργημα τῆς πλάσεως· μετέχει καὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀγγέλου!

« Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ ὠραιότερον τῶν πτηνῶν, λέγει ὁ Ἀλφρέδος δὲ Μουσέ.

« Ὁ Διογένης, ἰδὼν γυναῖκα ἀπηγγονισμένην καὶ κρεμαμένην ἀπὸ δένδρον, αἶθε, ἀνεφώνησε, τὰ δένδρα ὄλα νὰ παρῆγον τοιούτους καρπούς! »

« Κατὰ δὲ τὸν Σολομῶντα, πικροτέρα θανάτου εἶνε ἡ γυνή. α Ἄδης, λέγει πού οὗτος, καὶ ἔρως γυναικῶν καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν ἀρκεῖ. »

« Εὐκολώτερον εὐρίσκεται κόραξ λευκός ἢ καλὴ γυνή, λέγει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος.

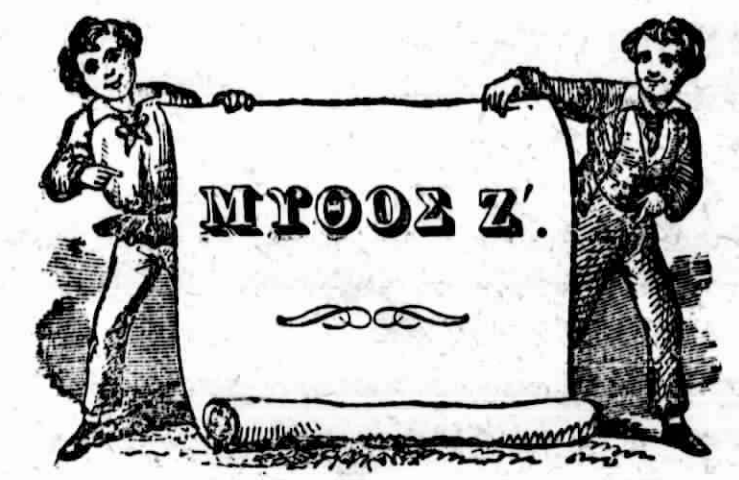
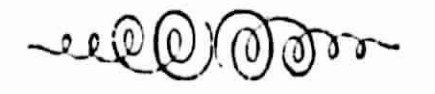
« Ὁ δὲ ἱερός Λύγουστίνος ἐπισφραγίζει διὰ τῶν λέξεων τούτων: α Ἀλλοίμονον ἐὰν αἱ γυναῖκες παρασταθῶσιν εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν! δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ κατορθώσωσι νὰ ἐμβάλωσιν ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ! »

« Ὁ Σωκράτης ἔλεγε: α Φοβοῦμαι πλειότερον τὸν ἔρωτα γυναικός, παρὰ τοῦ ἀνδρός τὸ μῖσος. »

« Τί ἐλαφρότερον τοῦ ἀνέμου; — Τὸ πτερόν. Τί ἐλαφρότερον τοῦ πτεροῦ; — Ὁ κονιορτός. Τί ἐλαφρότερον τοῦ κονιορτοῦ; — Ἡ γυνή. Τί ἐλαφρότερον τῆς γυναικός; — Οὐδέν.

« Τὰ δάκρυα εἶνε τὸ παλλάδιον τῶν γυναικῶν.

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 40. — Εἰς τὴν παλαιὰν Γραφήν εὐρίσκομεν πάντοτε τὸν τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἀριθμὸν ἀπαισίον καὶ καταφρονητικόν, διὸ καὶ εἰς τὸ Δευτερονόμιον ἀναφέρεται ῥητικῶς ἄριθμῷ τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α μ α σ τ ι γ ώ σ ο υ σ ι ν αὐτόν. Τὸν δὲ Ἀπόστολον Παῦλον ἐββάδισαν παρὰ μίαν τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α, καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν καὶ διὰ νὰ μὴ καταφρονήσωσιν αὐτὸν ὡς ὄντα Ἑβραῖον. Ὁ Μωϋσῆς τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἡμέρας κακωθεὶς ἐνήστευσεν, ὁμοίως καὶ ὁ Ἡλίας· ἀλλὰ καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὡς ἄνθρωπος πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου, δὲν ἔραγε νηστεύσας τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἡμέρας καὶ νύκτας. Ὁ κατακλυσμός ἐπὶ γῆς ἔγινε βρέχοντος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἡμέρας καὶ τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α νύκτας. Ἐκ τῆς Γραφῆς προσέτι μαθάνομεν ὅτι καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῶν Ἑβραίων, ἕνεκα τῶν ἀπείρων ἀμαρτημάτων καὶ εἰδωλολατρειῶν αὐτῶν, διήρκεσε δεκάκις τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἔτη, ἦτοι χρόνους τετρακοσίους, οὐ μόνον τῶν χρόνων τῆς ἐν Αἰγύπτῳ διαμονῆς των ἀριθμουμένων, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ τῆς κακώσεως αὐτῶν. Καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ ἐνθους ἐπίσης τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἦσαν παρ' Ἑβραίοις, ὡς πράττει καὶ ὁ Ἰωσήφ, ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰακώβ. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν ἀναστὰς, τ ε σ σ α ρ ά κ ο ν τ α ἡμέρας ἔμεινε σωματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ᾧ καὶ τελοῦμεν τὰ τ ε σ σ α ρ α κ ο σ τ ἄ τ ῶ ν τεθνεώτων.

ΚΟΡΑΞ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ.

Κάθητο εἰς ἓνα δένδρον ἓνας Κόρακας, κ' ἐκράτει εἰς τὸ στόμα ἐν κοιματί Ὀλλανδέζικο τυρί.
 Μία Κυρ' Ἄλωπυ περνοῖσα στέκει τὸν παρατηρεῖ, καὶ τὸν λέγει: α Καλημέρα, γερο-Κόρακα πατέρα!
 Ἐάν ἴσως τ' ὄργανόν σου ὁμοιάζῃ τὸ πτερόν σου,
 Ἢ νὰ ἦσαι, τί τὰ θέλεις,
 Ἄδως νὰ σὲ κολακεύσω, τῶν πτηνῶν ὁ Κουκουζέλης! ,
 Ὁ Κύρ Κόρακας τυφώθη, καὶ εἰς ἓν κλαδί ἀκόμη νὰ τῆς δείξῃ τὴν φωνὴν του ὑψηλότερα ὑψώθη· τὴν μυτᾶρα του ἀνοίγει καὶ τοῦ φεύγει τὸ τυρί του.
 Ἡ Κυρ' Ἄλωπυ τ' ἀρπάζει καὶ τοῦ λέγει: ὦ κουτέ μου, γνῶρισε ὅτι εἰς μάτην δὲν κολάκευσα ποτὲ μου! πάντοτε ὁ κόλαξ γλείφει τὸν ὅποιον θυμιάζει.
 Τούτο τὸ μαθηματάκι βέβαια ἀξίζει πλέον παρὰ τόσο δὰ τυράκι! ,
 Ἀγανάκτησις ὁ Κόραξ κ' ὄλος ἐντροπὴ τῆς τάξε· ὅτι ἄλλοτε δὲν θέλει κανεὶς πλέον τὸν γελᾶσαι, ὅσον κ' ἂν τὸν θυμιάσῃ.

Χηρευούσης ποτὲ ἐπισήμου τινὸς θέσεως ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ, κατώρθωσε νὰ προταθῇ ὡς ἀναπληρωτὴς αὐτῆς μέγας ἄρχων μετριοτάτου πνεύματος. Τὸ πρᾶγμα ἐπροξένησε μεγίστην δυσἀρέσκειαν εἰς τὸν Ἀκαδημαϊκὸν σύλλογον, καὶ ἡ ἀνάγκη εἰς αὐτὸν ἀνὰ ἀνάγκη ἐκλογὴ ἀπήρετεν εἰς πάντας. Τὴν ἡμέραν λοιπὸν, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας τῆς ἡνὲς ἀρχαι-

ρεσία, ὁ περίφημος Πατρὸς, θέλων νὰ ὠφεληθῇ τῆς περιστάσεως διὰ νὰ προσβάλλῃ τὸν διὰ τῶν μέσων καὶ τῆς ἰσχύος εἰσχωρήσαντα εἰς τὸν περίβολον τῶν Μουσῶν πλούσιον ἐκείνον ἀνόητον ἄρχοντα, μετεχειρίσθη τὸν ἐξῆς ἀπόλογον: α Ὑπῆρξε ποτὲ, Κύριοι, κατὰ τὴν παναρχαίαν α ἐκείνην ἐποχὴν τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, Ἕλληνας ἢ α μίθεος, ὅστις, ἔχων ὠραίαν λύραν, ἔμελλε δι' α αὐτῆς θαυμασίως τοὺς ἐπαίλους τῶν θεῶν, τὰ α ἐγκώμια τῶν ἡρώων, καὶ ἐξύμνει τὰς ἀρετὰς α τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡμέραν τινὰ μία τῶν χορᾶδων τῆς θαυμασίας ἐκείνης λύρας εὐρέθη τε α θραυσμένη, καὶ ὁ αἰοιδὸς, ἀντὶ νὰ θέσῃ βόειον α νευρὰν, ἐφαντάσθη νὰ προσαρμόσῃ χορδὴν ἀρ α γυρᾶν· ἀλλ' ἀμέσως ἡ καλλιμολπος ἐκείνη λύρα ἔχασεν ὅλην τὴν χάριν καὶ ἀρμονίαν τῆς. »

Κάρολος ὁ Μέγας, αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας, ἐσφράγιζε πάντοτε ὁ ἴδιος τὰς ὀπίστας ἐδίδοε διαταγὰς διὰ τῆς λαθῆς τῆς σπάθης του, ἐπὶ τοῦ σφαιρώματος τῆς ὀπίστας ἦτο κεχαραγμένη ἡ σφραγίς του. Ἐλεγε δὲ συνήθως, α Ἴδου αἱ διαταγαί μου! — εἶτα, δεικνύων τὴν σπάθην του, προσέθετε, — καὶ ἰδου ὅτι θὰ κάμῃ αὐτὰς σεβαστὰς εἰς τοὺς ἐχθρούς μου. »

Ἄριγεὺς ὁ ἄρχων τῶν Σικελιωτῶν, διαβαίνων ποτὲ διὰ τινος χωρίου, καὶ ἰδὼν ἐπὶ στήλης μνημᾶτος ἐπιγεγραμμένον τὸ ἐξῆς ἐλεγείον: — Τοὺς α ἄνδρας τούτους, θελήσαντάς ποτε νὰ σθέσωσι α τὴν τυραννίδα, εὗρεν ὁ σιδηροῦς θάνατος. — α Δικαίως ἀπεθάνετε! ἀνέκραξε, διότι ἐπεχειρήσατε νὰ σθύσητε καιομένην τυραννίδα, ἐνῷ ἐξ ἐναντίας ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφήσητε νὰ κατῆ μόνη τῆς καὶ νὰ καταναλωθῇ. »

α Πρὸς Θεοῦ! Κυρία, ἔλεγε μίαν τῶν ἡμερῶν πρὸς μεγάλην τινὰ ἀρχόντισσαν εἰς Ἀδωνίς τῆς ἀπαιτῶ νὰ ἀποβάλλετε ἀμέσως αὐτὸν τὸν θεόκωπον θυρωρόν σας, ὁ ὁποῖος μὲ κάμνει πάντοτε νὰ περιμένω τρεῖς ὥρας εἰς τὴν θύραν! — Ἐχετε δίκαιον, φίλτατέ μου, ἀπήντησεν αὐτῇ· καὶ ἐγὼ τὸ ἐσκέφθην τοῦτο, πλὴν δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἄλλως, διότι εἶνε πατήρ μου. »

Εἰς τρομερὸν ἀκόλουθον τοῦ Βάκχου προσέφερον μετὰ τὸ γεῦμα σταφυλῆν. α Εὐχαριστῶ, εἶπεν αὗτος, δὲν συνειθίζω νὰ πίνω ποτὲ τὸ κρασί μου εἰς κατὰ πότια. »

«Ο Ἀρχικαγκελάριος τοῦ Δουκὸς τῆς Βουργωνίας, εἰς ἓκ τῶν μᾶλλον σκληροκαρδίων ἀρχόντων τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ', ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπέστατον νοσοκομεῖον. Ὅταν τὸ πρᾶγμα ἐγένετο γνωστὸν εἰς τὸν Κύριόν του, αὐτὸς εἶπεν οὕτως, ἐκεῖνος, ὅστις καθ' ὄλην του τὴν ζωὴν ἔκαμε πολλοὺς πτωχοὺς, νὰ φροντίσῃ νὰ τοὺς κάμῃ καὶ τόπον, ἐν ᾧ νὰ τοὺς περιποιῆται καὶ νὰ τοὺς τρέφῃ.»

Ἀρχων τις ἐπαρχιώτης, ἐλθὼν εἰς Παρισίους, ἔκαμε τότεν μεγάλην ἐξόδα, ὥστε μίαν ἡμέραν εὐρέθη εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ ἴδῃ ὅλα του τὰ κατὰ ἀποπτάντα ἐκ τῶν χειρῶν του. Ἐνῶ δὲ συνεδείπνει μετὰ τινος Ἰταλοῦ εἰς τι ξενοδοχεῖον, οὗτος, βλέπων αὐτὸν κατρητῆ καὶ συλλογισμένον καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου, τὸν ἠρώτησε· «Καὶ πῶς! ἡ ὑμετέρα ἀρχοντία δὲν τρώγει; — Πρὸ πολλοῦ, Κύριε, ἀπήντησεν ὁ πρῶτον ἀρχων, αὐτὴ εἶνε φαγωμένη.»

Μετὰ τὴν περὶ τὸ Ἄκτιον λαμπρὴν νίκην, ἐπα- νελθόντα εἰς Ῥώμην τὸν Αὐγουστον πάντες ἔσπευδον νὰ τὸν συγχαρῶσι. Μεταξὺ δὲ τοῦ πλήθους τούτου τεχνίτης προσέφερεν αὐτῷ ψιττακόν, ὃν εἶχε διδάξῃ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰς λέξεις ταύτας: «Χαῖρε, Καῖσαρ, νικηφόρε Αὐτοκράτορ!» τοσοῦτῳ δ' ἐθέληθη ὁ Αὐγουστος ἐκ τῆς ὀξυνοίας τοῦ πτηνοῦ, ὥστε ἠγόρασεν αὐτὸ ἀντὶ μεγάλης χρημάτων ποσότητος. Τὸ παράδειγμα τοῦτο παρεκίνησε πτωχόν τινα σχολιοπλέκτην νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ διδάξῃ τὸ αὐτὸ μάθημα εἰς ἕτερον ψιττακόν· ἀλλὰ τοῦ νέου τούτου μαθητοῦ τὸσον ὀλίγοι ἦσαν αἱ πρόοδοι, ὥστε πολλάκις ἀπελπίζομενος ὁ διδάσκαλος ἐπεφώνει, «Κρίμα τοὺς κόπους μου, καὶ τὸν καιρὸν ὅπου ἔχασα!» Καὶ ὁ μὲν ψιττακὸς κατῳρῶσεν ἐπιτέλους νὰ ἐκστηθίσῃ τὸ μάθημά του, ἀλλ' ὁ Αὐγουστος ἀκούσας αὐτὸν ἠρέσθη εἰς τὸ νὰ εἴπῃ μόνον ὅτι τοιοῦτους κόλακας καὶ ἄλλους εἶχε παρ' αὐτῷ. Πλὴν ἐκ συμπτώσεως ὁ ἀντιληπτικὸς ψιττακὸς, ὡς ἀπάντησιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Καίσαρος, ἐπανελάβε τὴν ἐπίπληξιν, ἣν ὁ διδάσκαλος ἀγανακτῶν ἔκαμνε πρὸς αὐτὸν, «Κρίμα τοὺς κόπους μου καὶ τὸν καιρὸν ὅπου ἔχασα!» Τοσοῦτῳ δὲ ἀστεία ἐφάνη εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ἡ αἰφνιδία καὶ ἀπίστευτος αὕτη ἀπάντησις τοῦ πτηνοῦ, ὥστε γελάσας κατὰ κόρον, ἠγόρασεν αὐτὸ ἀκριβώτερα τοῦ πρώτου.

Ἀρχων τις τῶν Παρισίων ἐκ τῶν ἑκατομμυριούχων, θέλων νὰ ἀποκτήσῃ φιλολογικὴν δόξαν, ἔγραψε πρὸς τὸν περίφημον δραματοποιὸν Σκρήβ, παρακαλῶν αὐτὸν ὅπως λάβῃ τὴν καλοσύνην νὰ τῷ συνθέσῃ ἀρίστην κωμῳδίαν, εἰς ἣν ἐμελλε νὰ προσθέσῃ αὐτὸς τὸ ὄνομά του ὡς ἴδιον ἔργον του, ἐπὶ ἀμοιβῇ νὰ φροντίσῃ ὅπως τυπωθῇ καὶ παρασταθῇ μετὰ τὸν λαμπρότερον τρόπον καὶ δι' ἰδίων του ἐξόδων. «Περὶ τὸν στοχάζομαι νὰ προσθέσω, ἔλεγεν ἐν τέλει τῆς φιλοφρονητικωτάτης ἐπιστολῆς του ὁ φιλόδοξος οὗτος ἀρχων, ὅτι εἶμαι εὐδιάθετος νὰ ἀγοράσω τὸ ἔργον σας τοῦτο μετὰ τὴν ἀδριστεράν ἀμοιβήν, ἢ ἂν θέλετε νὰ μοιρασθῶμεν ἡμῶν τὴν δόξαν.» Εἰς ταῦτα ὁ φιλότιμος Σκρήβ ἀπήντησε διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἀγαπητέ μου Κύριε! δὲν ἐνόδιω εἰς τὴν κολακευτικὴν πρότασίν σας, διότι ἡ θρησκεία μετὰ διδάσκει ὅτι εἶνε πάντῃ ἀπρεπὲς νὰ συζευχθῶσιν ὄνος καὶ ἵππος.» Ἀλλ' ὁ ὑπερπλοῦτος ἀρχων εἶχε φαίνεται ἀρκετὴν ἐτοιμόνοιαν, ὥστε νὰ ἀνταπαντήσῃ οὕτω: «Κύριε, ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σας, ἣτις τιμᾷ ἀρκούντως τὸ ἄτομόν σας· ἀλλὰ τίς σᾶς ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ με ἀποκαλέσητε ἵππον;» Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ δραματοποιὸς ἐτόλμησε νὰ ἀπαντήσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν οὕτω: «Ἄφου τὸ θέλετε, ἐσπεὶ ὁ σύντροφος τοῦ ἵππου.»

Εὐρισκομένη ποτὲ ἡ Κυρία Στάελ εἰς Λονδίον, ὅπου ὁ ἥλιος φαίνεται σπανίως, ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν Λόρδου τινός, ὅστις τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἀνεχώρει εἶπε πρὸς αὐτὴν μετὰ φιλοφρονησεων, ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἂν ἠδύνακε νὰ τὸν ἐπιφορτίσῃ καμμίαν παραγγελίαν. — «Τοῦτο μόνον ἔχω νὰ σᾶς παραγγείλω, ἀπεκρίθη ἡ Κυρία Στάελ ἀστείζομένη, νὰ προσφέρετε τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς τὸν ἥλιον ὅταν τὸν ἴδῃτε.»

Κύριος τις, λησμονήσας τὴν ταμβακοθήκην του παρὰ τινι φίλῳ του, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν τὸ ἐξῆς γραμματίον: «Φίλτατέ μου Χ... ἔλησμονήσα παρὰ σοὶ τὴν χουστὴν μου ταμβακοθήκην· κάμε μοι τὴν χάριν νὰ με τὴν στείλῃς ἀμέσως διὰ τοῦ φέροντος τὸ παρόν μου.» Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐδίπλωνε τὸ γράμμα, εὐρών αὐτὴν εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἐπρόσθεσεν ἐν ὑστερογράφῳ: «Ἡ ταμβακοθήκη εὐρέθη, φίλτατέ μου· μὴ λαμβάνῃς λοιπὸν τὸν κόπον νὰ τὴν ζητήσῃς.» Καὶ σφραγίσας αὐτὸ, ἀπέστειλε πρὸς τὸν φίλον διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ του.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Η ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΟΣ ΜΗΤΗΡ.
(Βαυκάλισμα).

Κοιμήσου, μικρὸν ἄκακον, θυγάτριόν μου βρέφος, ἀκόρεστον εἰς τὴν τρυφὴν τῆς θρεπτικῆς τροφῆς σου! τοῦ ἕνυου ἔς τὰ ματάκια σου ἐπενεργεῖται νέφος, καὶ ἔς τὰ ὕγρα γειλάκια σου εἶν' οἱ μαστοὶ τρυφῆ σου! Ἀθῶν μου, κοιμήσου!

Κοιμᾶσαι, καὶ ἡ κίνησις κάθε μιᾶς πνοῆς σου, μεϊλίμα ἀγγελικόν! τοὺς τύπους του ὀφείλει ἔς τὰ πορφυρᾷ σου χεῖλι.

Κοιμᾶσαι, καὶ αἱ Χάριτες ἐκάστη μίαν ψάλλει τὰ θελκτικὰ σου κάλλη. Ἀθῶν μου, κοιμήσου, εἰς τὰ ὕγρα γειλάκια σου εἶν' οἱ μαστοὶ τρυφῆ σου!

Ἐυπνᾶς, ἐκφραστικῆ μορφῆ, καὶ παίξεις ἀπ' ἀγάλλια! δὲν ξεχυνθῶν, ὡς τῶν μωρῶν, τὰ βρεφικά σου σάλλα ψελλίζεις, κ' ἡ γλωσσίσσα σου ἡ θελκτικὴ ἐκείνη ἐπαναλέγει τὰς στροφὰς τοῦ Βέρδῃ καὶ Ῥοσσίνη.

Κοιμώμενον καὶ ἔξυπνον, ἀθῶν μου, εἰς ἴσου, εἰς τὰ ὕγρα γειλάκια σου εἶν' οἱ μαστοὶ τρυφῆ σου! I. N.

ΜΥΘΟΛΟΓΙ (ἜΙΣ ΑἴΓΕΛΟΥΔΙ).

Ἐὰν τὸ ἄστρο τῆς βραδυᾶς, ποῦ σβύνει πρὶν νὰ ζήσῃ καὶ πέφτῃ κάτω βιαστικῶ, γιὰ καὶ τὸ ἀγγελικὸ τὸ μάτι σου νὰ σβύσῃ;

Ναί, ἔσθουσε πρὶν νὰ ἴδῃ τῆς φύσεως τὴν χάρι, πρὶν νοιώσῃ Μάη ἀνθρώπ, πρὶν διτῆ ἔς τὸν οὐρανὸν λαμπρὸν τὸν Ἥλιο, τὸ Φεγγάρι,

Γιὰτὶ ἴσῳ βόδο, τὸ πρῶτ' ἴλιον ἀφῶ ἀνήσσει, ποῦ γάνετ' ἐπειτα ζῆρῶ, τὸ χεῖλί σου τὸ δροσερὸ νὰ χλωμοκίτρινίσῃ;

Ἄχ, ναί, χλωμοκίτρινίσαι ὅτι χλωμογελοῦσε μετὰ χάρι καὶ μετὰ εὐμορρίαν, καὶ εἶμινε χωρὶς λαλίαν ὅτι μισογελοῦσε.

Ἄχ! ἔφυγες πρὶν κἂν νὰ ἴπῃς πατέρα καὶ μητέρα, καὶ τοὺς ἀφῆκες καὶ τοὺς διὸ βράδῳ νὰ κλαῖνε καὶ πουργῶ, νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα.

(*) Κρίνομεν καλὸν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν εἰς τὴν σκανδαλωδὴν ταύτην λέξιν, τὴν ὅποιαν πολλοὶ διαφῶρος γράφουσι. Μύρω καὶ Μύρομαι σημαίνει κλαῖω παρκατονικῶ, ἔρηνῶ, διακρίνω· ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐσχημάτισεν ἡ καθομιλουμένη τὸ μύρολογῶ, οὗχι δὲ μωρολογῶ, ὅπερ σημαίνει προλιγὴν τὴν μοῖραν εἰς τινά. Σ. Π.

Σὲ κλαῖνε πάντα σὲ ζητοῦν, πλὴν ὅταν θυμηθοῦνε πῶς ἀγγελόπουλο ἄγνὸν ἐπέταξες ἔς τὸν οὐρανὸν, τότε γλυκογελοῦνε.

Σ.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.
(Πρωτότυπον).

Κατάταξις τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων διὰ τῶν ἀστερισμῶν.

«Αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων... ἐνιαυτοῦ κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις.» Σολόμων Σπ. Ζ'. 17.

Οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι ὄλων τῶν ὀνῶν ἔμεινον ἐκστατικοὶ ἀπέναντι τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς ποικιλίας, ἣν παρουσιάζει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἡ θέα τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ (*). ἀλλ' ὅτι πρὸ πάντων διηγείρε τὸν θαυμασμὸν αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς ἀλληγορίας καὶ πλουσιότητα εἰς τὰς συγκρίσεις των, εἶνε τὸ ἀπειράριθμον τῶν ἀστέρων. Τὸ ἀριθμῆσαι τοὺς ἀστέρας ἀνεφέλου τινὸς νυκτὸς εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ προσπαθῇ τις νὰ ἀριθμῆσῃ τὰς βανίδας τῶν θαλασσίων ὑδάτων, ἢ τοὺς κόκκους τῆς παρὰ τὴν παραλίαν ἄμμου· διότι μόνον διὰ τῶν γυμνῶν ὀφθαλμῶν δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν 4—7 χιλιάδας ἀστέρων διαφόρου μεγέθους, κατὰ τὴν διάφορον δυνάμιν τῆς ὀράσεως ἡμῶν. Κατάλογός τις τοῦ περιφήμου Ἰππάρχου ἐκ Νικαίας, ἀστρονόμου

(*) Ἐν τῇ μικρᾷ ὑποσημείωσιν τοῦ Δ' κεφαλαίου τοῦ Ἐνάστρου οὐρανοῦ, ἐξεφράσθημεν ὀλίγα τινα πρὸς ἐπιβαθμίων τῆς ἰδέας ἡμῶν, ὅτι ἡ γνῶσις τῶν ἐπιστημῶν ἰδριάζει τὸ ἀνθρώπινον φρόνημα εἰς τὴν περὶ ὑπέροχου Θεοῦ ἰδέαν, ἀντὶ νὰ κλονήσῃ τὴν περὶ τούτου πεποιθῆσιν του, ὡς δικαίονταί· παρὰ τὸ ὅτι πολλοὶ τῶν ἐπιπολαίων, καὶ ὅτι ἐν τῇ μελίτῃ τῶν ἔργων τοῦ Ἰψίστου ὄντος ἐγκρατεῖ ἡ ἀληθὴς συναίσθησις τοῦ μεγαλείου Αὐτοῦ. Σήμερον δὲ, παραθέτοντες τὰ ἐπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποθέσεως λεχθέντα προσφάτως ὑπὸ τινος τῶν μεγαλητέρων διπλωματῶν καὶ παιδαγωγῶν τῆς ἐποχῆς μας, χαιρέομεν διότι συνηγορεῖ ἡμῶν ἀπείρακις πλειοτέρας ἡμῶν γνῶσις κεκτημένης. Ἰδὺ αὐτολεξὶ περιεκτικῆς τοῦ λόγου, ὃν ἐξεφώνησεν ὁ γερὰς καὶ πολυμαθὴς πρῶτος πρῶτος τῆς Ἀγγλίας Λόρδος Πάλμερστον ἰσχυρῶς, καὶ τὴν ἐναρξίν ἐκπαιδευτικῶν τινος κατὰ τὴν ἐννοίαν Σουαμπῶντι.

Ἕλληνας, ἀκμάσαντος τὴν β' μετὰ Χρ. ἑκατονταετηρίδα, διασωθεὶς μέχρις ἡμῶν, περιλαμβάνει μόνον 1026 ἀστέρας, τοὺς λαμπροτέρους καὶ ἀνευ δυσκολίας παρατηρούμενους. Καὶ ὁμοίως ὁ Πλίνιος θεωρεῖ τὴν ἐπιχειρήσιν τοῦ Ἰππάρχου ὡς τολμηροτάτην καὶ αὐθάδη καὶ δι' ἕνα Θεὸν ἀκόμη! Ἀλλὰ τί ἤθελεν εἶπει ἄρα γε ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνέξῃ μίαν στιγμὴν καὶ νὰ παρετήρει τοὺς καταλόγους τῶν μεταγενεστέρων ἀστρονόμων, καὶ ἰδίως τοὺς σημερινούς οὐρανίους ἀτλαντας, οἵτινες περιγράφουσι πλεόν τῶν ἑκατονταχιλιῶν ἀστέρων, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ὄρατοί εἰσι διὰ τηλεσκοπίου;

Ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ παρατηρουμένων ἀστέρων μᾶς φαίνεται τόσον ἐκπληκτικὸς, ἐνῶ πραγματικῶς εἶνε μηδὲν παραβαλλόμενος πρὸς τὸ ὅλον· τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀφίνομεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν βόσκοντας καὶ βυθιζομένους ἐν ἐκστάσει εἰς τὸ ὄρωμενον ἀστεροφεγγές μέρος τοῦ οὐρανοῦ θόλου, χωρὶς νὰ πασχίζωμεν νὰ τοποθετῶμεν ἀκριβῶς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀστέρων· μετὰ ἄλλας λέξεις, πᾶσχομεν τὸ αὐτὸ ὡς νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἀριθμήσωμεν χιλιάδας τινὰς κόκκων ἄμμου, ἐρριμμένης τυχαίως ἐπὶ τινος τραπέζης. Ἐὰν ὑποθέσωμεν τὴν τραπέζαν ταύτην διηρημένην εἰς μικρὰ τετράγωνα, ἀποτελοῦντα ἀναλογίαν μετὰ τοῦ ὅλου, τότε ἤθελεν ἀποβῆ εὐχερестаτὴ ἢ ἐν οἰκείῳ τύπῳ κατὰ τάξιν καὶ καταμέτρησις τῶν κόκκων τούτων, ὅσον πολυάριθμοι καὶ ἂν ἤθελον εἰσθαι· διότι, γνωρίζοντες ἅπαξ τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν τετραγώνων, θὰ ἔχωμεν καὶ τὸν τῶν κόκκων.

« Πολλοὶ ἄλλοτε ἀπεφάναντο ὅτι ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ γνῶσις δὲν « συμβαδίζουσι πρὸς τὴν ἀληθῆ θρησκείαν. Τοῦτο εἶνε λάθος μέ- « γα καὶ μεγαλοστόν. Φαντάσθητε ἄνθρωπον ἀμαθῆ, παρατηροῦ- « τα ὄρολογιον ἢ ἀτμοπλοικὴν μηχανήν· ἐρωτώμενος θὰ εἴπῃ ὅτι « τὸ μὲν δεικνύει τὰς ὥρας, ἢ δὲ κινεῖ τὸ πλοῖον· οὐδέποτε ὁμοί- « θῶς θὰ νοήσῃ μήτε τὸ πῶς ἀμφοτέρω ταῦτα ἐγίνοντο, μήτε τὸν θαυ- « μάσιον μηχανισμόν, δι' οὗ προκύπτουσιν ἅπασαι αἱ ἐξωτερικαὶ « κινήσεις· θὰ ἀρκεσθῆ μὲν εἰς τὰ ἀποτελέσματα, θὰ ἦναι δὲ ἀμα- « θῆς τῶν αἰτιῶν. Δεῖξτε ὁμοίως αὐτῷ τὸν θαυμασιον μηχανισμόν, « δι' οὗ ἡ σφαῖρα ἀναγκάζεται νὰ ἀκολουθῆ τὸν ἥλιον· ἐξηγήσατε « αὐτῷ τὴν πολύπλοκον κατασκευὴν τῆς ἀτμοπλοικῆς μηχανῆς, « καὶ ἀμέσως θὰ συλλάβῃ πρὸς τὸν ποιητὴν ἀμφοτέρων πάντα « τοῦ θαυμασμοῦ τὰ αἰσθήματα, ὅσα οὐδέποτε συνέλαθεν ἐν τῇ « καρδίᾳ του. Οὕτω καὶ ὁ ἀγράμματος, βλέπει μὲν διαδεχομένης « ἀλλήλας τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυ- « τοῦ, βλέπει τὸ δένδρον ἀνεκφυόμενον ἐκ λεπτῆς ῥίζης, ἀλλ' οὐ- « δὲ ὅπως ἐπέρχεται αὐτῷ νὰ μάθῃ τὰς αἰτίας τῶν φαινόμενων τού- « των. Σύνουθε τὴν ὑπαρξίν του, αἰσθάνεται ὅτι ὑγιαίνει, πεινῆ, « διψῆ· γινώσκει μὲν πῶς νὰ ἐπικρέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας ταῦτα, « ἀγνοεῖ ὅμως τὸν ἐξ οὗ προέρχονται μηχανισμόν. Ὅταν ὁμοίως ἡ « γνῶσις διακρωτίσῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ, τότε ἀνυψοῦται εἰς τὰ με- « τέωρα καὶ λατρεύει τὴν παντοδυναμίαν Ἐκείνου, ὅστις ἐποίησε « τὰ τοιαῦτα ἐξίσια, ὡς τὸ σύνολον ἀποκαλεῖ εὐσιν. »

Καθ' ὁμοίωσιν λοιπὸν τῆς τραπέζης ταύτης, ἡ- τις χρησιμεύει ἡμῖν ὡς παρομοίωσις, διηρέθη παρὰ τῶν ἀστρονόμων ὁ οὐράνιος θόλος, τουτέστιν ὅσον μέρος αὐτοῦ εἶνε καταληπτὸν καὶ ὄρατὸν εἰς ἡμᾶς. Αἱ διαιρέσεις αὗται ἐκλήθησαν ἀστερισμοί, συνιστάμενοι ἐκ διαφόρων σχημάτων, ἀποτελοῦντων εἰκόνας ἀνθρώπων, ζώων, κτλ. καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς πρὸς διάκρισιν διάφορα ὀνόματα, ὡς Μεγάλη καὶ Μικρὰ Ἄρκτος, Δράκων, Κύκνος, Ὑδροχόος, κτλ. Κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην τῆς προσεγγίσεως, ἀστρονόμος τις ὑπελόγησεν ὁλόκληρον τὸν ἀριθμὸν τῶν διὰ τηλεσκοπίου ἔξ μέτρων ὄρατῶν ἀστέρων εἰς εἴκοσιν ἑκατομμύρια! καὶ ὁμοίως ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος ἀνάγεται πάντοτε εἰς ἐλάχιστον μέρος τοῦ ἀπείρου, καθ' ὅσον ἐξαρκοῦσι τὰ ἀσθενῆ ἡμῶν αἰσθητήρια. Ἐὰν φαντασθῶμεν ἤδη εἰς ὁποίας καταπληκτικὰς σωρείας ἑκατομμυρίων πρέπει νὰ περιλάβωμεν τοὺς λοιποὺς ἀστέρας, τοὺς διεσπαρμένους εἰς μέρη τοῦ οὐρανοῦ ἀπόκεντρα καὶ μὴ φαινόμενα ἐκ τοῦ ἡμετέρου μικροῦ πλανήτου, καὶ πέραξ ἡμῶν ἐτι πολὺ ἀνωτέρω, καὶ κάτωθεν ἡμῶν, καὶ πολὺ μακρὰν εἰς τὰς ἀτελευτήτους ἐστρατιάς τοῦ σύμπαντος. Οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι ἀνεβίβασαν τὸν ἀριθμὸν τῶν διαφόρων τούτων ὄρατῶν ἡμῖν ἀστερισμῶν εἰς πλείονας τῶν ἑκατόν.

Ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς λάμπσεως των, οἱ ἀστρονόμοι διήρσαν ἐπίσης ὅλους τοὺς ἀστέρας εἰς διαφόρους τάξεις, ἅστυνας ἐκάλεσαν μεγέθη. Βεβαίως δὲν ὑπονοεῖται ἐνταῦθα τὸ φυσικὸν μέγεθος ἐκάστου ἀστέρος, παραβαλλομένου πρὸς ἄλλον, ἀλλ' ἡ φαινομένη λάμπσις του· διότι εἰς ἀστὴρ τοῦ τελευταίου μεγέθους δύναται νὰ ἦνε μεγαλύτερος ἀστὴρ πρῶτου μεγέθους, φαίνεται δὲ μικρότερος ἐξ αἰτίας τῆς μεγίστης αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεως. Τὰ ἐξ πρῶτα μεγέθη περιλαμβάνουσι ὅλους τοὺς διὰ γυμνῶν ὀφθαλμῶν φαινόμενους ἀστέρας, καθ' ὅλην δὲ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ οὐρανοῦ θόλου τῶν δύο ἡμισφαιρίων πρῶτου μεγέθους ἀστέρες φαίνονται μόνον δεκαοκτῶ τὸ δεύτερον μεγέθους περιλαμβάνει ἐξήκοντα ὀκτώ, τὸ δὲ ἕκτον περὶ τὰς 5,000 κτλ. Οἱ δὲ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ὄρατοί ἀστέρες περιλαμβάνουσι δεκάκα μεγέθη ἀπὸ τοῦ ἐξ ὀκτοῦ μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου καὶ εἶνε ἀναρίθμητοι, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων ἐκάστης κλάσεως αὐξάνει ταχύτατα οὕτω, τὸ ἕννατον μέγεθος περιλαμβάνει πρὸς τὸ παρὸν 140,000 ἀστέρων, κτλ.

P.

(Ἀκολουθεῖ.)